

ΠΤΥΧΙΑ ΑΝΟΜΙΑΣ

ΕΝΤΥΠΟ ΔΡΟΜΟΥ ΤΗΣ ΦΑΜΠΡΙΚΑ * ΥΦΑΝΕΤ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ // ΑΝΟΙΞΗ '21

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ!

από τα άδυτα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου...

ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΤΟ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΑΡΑΛΙΑ*

EDITORIAL // ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ [σ.3] // ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΗΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ «ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ» ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ [σ.8] // ΑΠΟ ΤΑ ΟΔΟΦΡΑΓΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ, ΣΤΗ ΦΥΓΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΩΡΟ (ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΠΙΣΩ;) [σ.11] // ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΠΛΑΤΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ [σ. 15] // ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗ ΡΙΤΑ [σ.19] // ΑΝ ΔΕΝ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΧΟΡΕΨΩ, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΜΟΥ [σ.21]

Τι είναι τα πτυχία ανομίας και πώς μπορεί κανείς να τα αποκτήσει; Από τι είναι φτιαγμένα; Πτυχία ανομίας είναι το πλεόνασμα του γνωσιακού μας πλούτου, αυτό που αποβάλλεται από το εργοστάσιο της εκπαίδευσης, αυτό που δεν χωράει στα καλούπια των ECTS, αυτό που είναι περιττό στις εξεταστικές. Είναι ένα περίσσειμα μορφών ζωής, κοινωνικών σχέσεων, ανατρεπτικών συμπεριφορών, παραγωγής επικοινωνίας, σχέσεων συναισθηματικής επιρροής, ευφυών μοναδικοτήτων. Είναι τα υλικά για τη δημιουργία μιας κινηματικής δημόσιας σφαίρας ενάντια στο κράτος και το κεφάλαιο.

editip

* Το σύνθημα «Κάτω από την ασφαλή υπάρξει παραλία» είναι από τον Μάρ του '68. Θα πρέπει επίσης να υπενθυμίσουμε ότι στην πραγματικότητα κάτω από ένα μέρος του ΑΠΘ βρίσκεται το εβραϊκό νεκροταφείο Θεσσαλονίκης, το οποίο καταστράφηκε με απόφαση του ελληνικού κράτους το 1942.

Το 2020 μας πήρε παραμάζωμα. Covid 19, lockdown, απαγορεύσεις, μπάτσοι παντού, υγεία σε κατάρρευση, εργατικό νομοσχέδιο, αποκλειστικά «σκόπιμες» μετακινήσεις, νομοσχέδιο για τις διαδηλώσεις, καταστολή. Το 2021 δεν τα πήγε και άσχημα. Ακόμη περισσότεροι μπάτσοι, ακόμη πιο εξωφρενικές απαγορεύσεις, υγεία πέρα απ' την κατάρρευση, εκπαιδευτικό νομοσχέδιο, εγκλεισμός. Η διαφορά είναι ότι αυτό τον χειμώνα οι αντιστάσεις ολοένα και πυκνώνουν. Ο κόσμος δεν σταμάτησε να κινείται και οι αγώνες άρχισαν να ξεδιπλώνονται πιο απειλητικά. Η πρόφαση της κρατικής-αστυνομικής διαχείρισης της πανδημίας δεν φάνηκε να πολυπείθει. Η υπομονή άρχισε να στερεύει και η εντατικοποίηση κάθε πτυχής της ζωής μας σε συνδυασμό με την επιβαλλόμενη απομόνωση μάς έχει ζαλίσει.

Ψάχναμε τρόπους και τόπους να συναντηθούμε για να νιώσουμε λίγο λιγότερο μόνες. Λίγο λιγότερο ευάλωτες. Σχεδόν τρομάξαμε ότι δεν θα ξανακατέβουμε σε πορεία που δεν έχει δηλωθεί, ότι θα κυκλοφορούμε για πάντα με χαζά μηνύματα, μέσα από στενά δρομάκια, κοιτώντας τις γωνίες μην πέσουμε σε μπλόκο, σε άμαζες από κόσμο πλατείες, σε ένα πανεπιστήμιο που θα μας ζητάει κάρτα εισόδου και που θα περιφέρουμε τις γκρι φιγούρες μας για την υιοθέτηση μιας ιερής ουδέτερης γνώσης, σε ένα στείρο περιβάλλον που παλεύει με όλους τους δυνατούς τρόπους να πνίξει κάθε μας δημιουργικότητα, γυρνώντας σπίτι μας μέχρι τις γαμημένες 21:00. Ευτυχώς, πέσαμε πολύ έξω. Κάτι φάνηκε να ταραίζει τους νωχελικούς ρυθμούς της πόλης της Θεσσαλονίκης. Στο κέντρο της άρχισαν να ξεπηδάνε καταλήψεις, σε ένα απ' τα μεγαλύτερα campus της χώρας. Βρήκαμε τον τρόπο και τον τόπο. Αράξαμε, φάγαμε, ήπιαμε, τραγουδήσαμε, κοιμηθήκαμε παρέα, σε μια συνθήκη που ποινικοποίησε τη συνάντηση, που προσπάθησε να μας κλείσει στα σπίτια μας και να μας κατακερματίσει. Ο χώρος έγινε σιγά σιγά δικός μας, οι άσκοπες περιπλανήσεις από και προς το πανεπιστήμιο έδωσαν

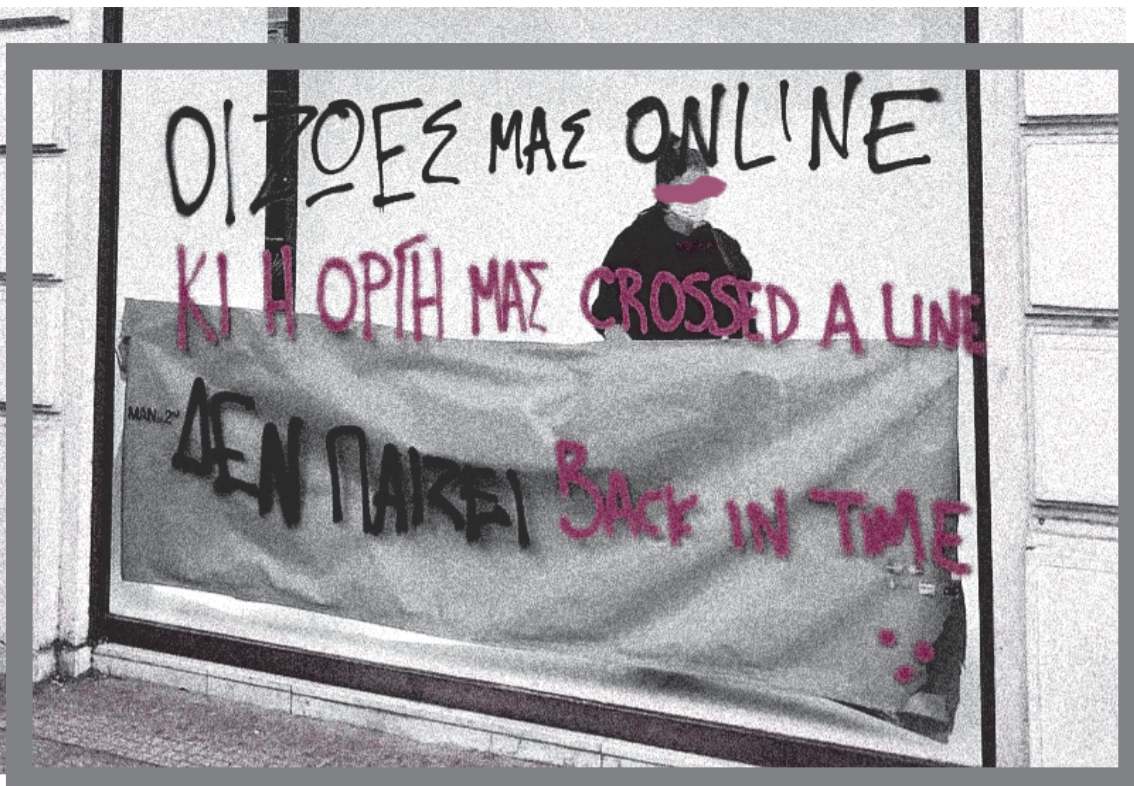
νόημα στις μέρες και τις νύχτες μας. Οι συνελεύσεις, οι εκδηλώσεις, οι πορείες, οι συγκρούσεις, έκαναν τη νέα καθημερινότητα που βιώναμε να μοιάζει με παρένθεση σε ένα μεγάλο ποίημα που γράφεται ακόμα.

Βρεθήκαμε ξανά, πέρα από τις διαμεσολαβήσεις της αριστεράς και τις υποσχέσεις της δημοκρατίας και αναρωτηθήκαμε αν τώρα είναι πράγματι η στιγμή που το πανεπιστήμιο γίνεται επιχειρηματικό ή πάντα αυτό τον ρόλο επιτελούσε. Αποφασίσαμε κατάληψη, ξανά και ξανά, όχι γιατί θα μπλοκάρει οπωσδήποτε την ερευνητική ή εκπαιδευτική διαδικασία στην παρούσα συγκυρία της τηλεπραγματικότητας, αλλά γιατί θα συναντηθούμε με τους δικούς μας όρους και θα απαλλοτριώσουμε τον χώρο και τον χρόνο που μας έχουν κλέψει. Διερευνήσαμε την τηλεκπαίδευση και την τηλεργασία και αν λίγο γοητευτήκαμε που μπορούμε να αρνηθούμε έστω και ελάχιστα την εργασία μας και να το ρίξουμε στο σορολόφ κρυμμένες πίσω απ' τον υπολογιστή μας, καταλάβαμε πως από 'δω και πέρα, η εντατικοποίησή μας προβλέπεται αναπόφευκτη. Αντιληφθήκαμε, για άλλη μια φορά, πως απ' ό,τι κακό καρδοκεί, θα μας σώσουν οι φίλες και συντρόφισσές μας κι όχι οι αστυνομίες. Και σκαλίσσαμε ξανά, τις σχέσεις εξουσίας που πολλαπλασιάζονται και μας κυκλώνουν, προσπαθώντας να μας πείσουν πως ο μόνος δρόμος να γίνουμε ξανά ορατές είναι να βαδίσουμε τη θεσμική οδό αντί να στραφούμε στους διπλανούς μας και να μιλήσουμε για όλα αυτά που μας συμβαίνουν και μας υποτιμούν.

Ο δρόμος που επιλέγουμε σίγουρα δεν είναι - ποτέ δεν ήταν - στρωμένος με ροδοπέταλα. Αλλά το γεγονός ότι μπορούμε να τον περπατάμε άσκοπα χέρι με χέρι σ' αυτή την πόλη, μας κάνει να θέλουμε ακόμα περισσότερο να πνίξουμε αυτό τον σάπιο κόσμο κάτω από τα χαμόγελα που ανθίζουν στους αγώνες μας. Κι αυτό είναι δέσμευση. Ευτυχώς.

Το έντυπο που κρατάτε στα χέρια σας τυπώθηκε εν μέσω του δυναμικού φοιτητικού κινήματος που ανθίζει ακόμα στην πόλη της Θεσσαλονίκης, σε 3000 ανοιξιάτικα αντίτυπα από τη συνέλευση της κατάληψης Φάμπρικα Υφανέτ. Η συγγραφή των κειμένων του έγινε μέχρι και τις 12 Απριλίου. Η διανομή του, με ελεύθερη συνεισφορά και χέρι με χέρι, στο campus και στους δρόμους. Ραντεβού λοιπόν, εκεί.

Για επικοινωνία: yfanet.espivblogs.net / contact@yfanet.net

Σημειώσεις για τον ρόλο του καπιταλιστικού πανεπιστημίου

Εισαγωγή

Όπως και στα περισσότερα κοινωνικά πεδία, έτσι και στην εκπαίδευση, η κυβέρνηση προσπαθεί να μετατρέψει την κρίση του κορονοϊού σε ευκαιρία. Άλλο ένα εκπαιδευτικό νομοσχέδιο έρχεται να προστεθεί στα προηγούμενα, προκειμένου να επιβάλει όλα όσα μπλοκαρίστηκαν τις προηγούμενες φορές από τις κοινωνικές αντιστάσεις που δημιουργήθηκαν. Το νέο νομοσχέδιο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ίδρυση πανεπιστημιακής αστυνομίας, τον περιορισμό του χρόνου φοίτησης σε v+2 έτη, την ελάχιστη βάση εισαγωγής σε κάθε σχολή, καθώς και τον πειθαρχικό έλεγχο των φοιτητών και των καθηγητών. Το σχέδιο ήταν φυσικά, ο νέος νόμος να περάσει στα μουλωχτά, εν μέσω κλίματος φόβου και κοινωνικής αδράνειας που έχει επιφέρει η διαχείριση της πανδημίας. Ευτυχώς όμως, τα πράγματα δεν φαίνεται να κυλάνε τόσο εύκολα και αβίαστα, όσο περίμενε η κυβέρνηση.

Εδώ και αρκετές βδομάδες ένα δυναμικό φοιτητικό κίνημα έχει διαρρήξει την κανονικότητα και τη ρουτίνα που είχε επιβληθεί στην πόλη της Θεσσαλονίκης, στα πλαίσια αντιμετώπισης της Covid-19. Χιλιάδες φοιτητές και φοιτήτριες βγαίνουν στους δρόμους για να διαδηλώσουν ενάντια στο νέο

εκπαιδευτικό νομοσχέδιο, καταλαμβάνουν τις σχολές τους, πραγματοποιώντας συνελεύσεις και γεμίζοντας ζωή το, μέχρι τότε άδειο, campus του ΑΠΘ.

Προκειμένου να κατανοήσουμε και να ανατροφοδοτήσουμε τη σύγκρουση που εκτυλίσσεται, θα πρέπει να εξετάσουμε μια σειρά από ερωτήματα. Τι είναι αυτό που συμβαίνει εντός του πανεπιστημίου; Ποιος είναι ο ρόλος του στο σήμερα; Γιατί κάθε κυβέρνηση θεωρεί τόσο σημαντικό να «φέρνει» και ένα νέο νομοσχέδιο; Ποιες είναι οι ανάγκες μας ως φοιτητές και πώς μπορούμε να τις φέρουμε στην επιφάνεια προκειμένου να βοηθήσουν τον αγώνα να εξαπλωθεί;

Η κλεμμένη γνώση στην υπηρεσία των αφεντικών

Ας πάρουμε λοιπόν τα πράγματα από την αρχή: Τι είναι το περίφημο πανεπιστήμιο; Σίγουρα δεν είναι ο «ναός της γνώσης», ούτε απλά το μέρος όπου πηγαίνουμε για να γίνουμε καλύτεροι και πιο ολοκληρωμένοι άνθρωποι. Στην πραγματικότητα, ο ρόλος του πανεπιστημίου είναι να εξειδικεύει ανθρώπους, ώστε να μάθουν να δουλεύουν

πιο αποδοτικά. Αυτό δεν αποτελεί κάποιο μυστικό που αποκαλύπτουμε εδώ εμείς. Αντίθετα, μπορεί εύκολα να το αντιληφθεί κανείς αν παρατηρήσει τις δηλώσεις που συνήθως συνοδεύουν τα νομοσχέδια του/της εκάστοτε υπουργού παιδείας. Πόσες φορές έχουμε ακούσει να μιλάνε για την περίφημη «σύνδεση με την αγορά εργασίας» ή για την «αξιοποίηση των νέων επιστημόνων» και την «προσαρμογή της έρευνας στις παραγωγικές ανάγκες της χώρας»; Κάθε φορά παίζει η ίδια κασέτα. Πιστεύουμε για να επιμένουν αυτοί τόσο, κάτι θα ξέρουν.

Το κράτος λοιπόν, έχει αναθέσει στο πανεπιστήμιο τον παραπάνω ρόλο. Να παρέχει στην οικονομία το καταρτισμένο εργατικό δυναμικό και τους εξειδικευμένους επιστήμονες που θα τη βοηθήσουν άμεσα να αναπτυχθεί και να αυξήσει τα κέρδη της. Πώς όμως το καταφέρνει αυτό; Πίσω από την όλη διαδικασία της «εκπαίδευσης» που συμβαίνει στο πανεπιστήμιο, κρύβεται μια μακρά ιστορία διαχωρισμού. Την ιστορία αυτή θα προσπαθήσουμε να πούμε εδώ, όσο πιο απλά γίνεται.

Το ζήτημα που θα μας απασχολήσει είναι η σύγκρουση γύρω από τη γνώση, η οποία, όπως έχουμε ακούσει πολλές φορές, συνδέεται με την εξουσία. Θα ξεκινήσουμε λοιπόν, με τη διαπίστωση ότι οι άνθρωποι αποκτάμε γνώσεις μέσα από τη βιωμένη εμπειρία μας, από τη δουλειά μας, από τη συνύπαρξη και τη συνεργασία με άλλους, ακόμα και από το παιχνίδι. Το κράτος, τα αφεντικά και όσοι διοικούν και επιβλέπουν τις ζωές μας, έρχονται να απαλλοτριώσουν αυτή τη γνώση, προκειμένου να τη χρησιμοποιήσουν για τους δικούς τους σκοπούς. Μας την κλέβουν, την επεξεργάζονται συστηματικά και την επανακωδικοποιούν με τρόπο που να χρησιμεύει στην αύξηση των κερδών τους και να μην αμφισβητεί την εξουσία τους. Με δύο λόγια, την καθιστούν «ουδέτερη επιστήμη». Έπειτα, μας την επιστρέφουν πίσω ως «εκπαίδευση», προκειμένου να ξεκινήσει ένας νέος κύκλος παραγωγής γνώσης - απαλλοτρίωσης- εκπαίδευσης. Το πανεπιστήμιο λοιπόν, είναι το μέρος που λαμβάνει χώρα η παραπάνω διαδικασία. Μια διαδικασία που δεν συνέβη μια φορά στο παρελθόν, αλλά συνεχίζεται ασαμάτητα¹. Συνέβαινε

¹ Η διαδικασία αυτή αποτελεί μια έκφραση της λεγόμενης πρωταρχικής συσσώρευσης. Με λίγα

τόσο την εποχή που κάποιος ανακάλυψε τον τηλεγράφο, όσο και σήμερα που η μία ή η άλλη επιχείρηση έρχεται για να χρηματοδοτήσει ένα ερευνητικό πρόγραμμα.

Όσο αυτή η κυκλική διαδικασία συνεχίζεται, αρχίζει και μας προκαλεί όλο και περισσότερες αμφιβολίες. Μέσα από όλα αυτό γινόμαστε πιο πλούσιοι ή πιο φτωχοί; Πιο ολοκληρωμένοι ή πιο μονόπλευροι; Αυτή η γνώση που έμοιαζε δικιά μας, αφού είχε προκύψει μέσα από την ίδια μας τη δραστηριότητα, αρχίζει σταδιακά να αυτονομείται από εμάς και να μας διαφεντεύει. Μετατρέπεται σε πληροφορίες που πρέπει να απομνημονεύσουμε, εργασίες που πρέπει να κάνουμε, μαθήματα που πρέπει να περάσουμε κοκ. Αυτό δηλαδή που έμοιαζε οικείο μετατρέπεται σε ξένο και καταναγκαστικό. Η προσοχή με την οποία φτάναμε στο πανεπιστήμιο, με τον καιρό δίνει τη θέση της στην πλήξη μέσα στο μάθημα. Την ίδια στιγμή, η κοινωνική χρησιμότητα της γνώσης που αποκομίζουμε, οι διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους μπορούμε να τη χρησιμοποιήσουμε, σταδιακά περιορίζονται στο να την ανταλλάξουμε για λεφτά². Όλες οι δυ-

λόγια, αναφερόμαστε στον βίαιο διαχωρισμό ενός τμήματος του πληθυσμού από τα μέσα παραγωγής, που έλαβε χώρα κατά την περίοδο ανέυσης του καπιταλισμού. Οι πληθυσμοί αυτοί μην έχοντας κάτι άλλο στην κατοχή τους, πέρα από την ικανότητά τους να εργαστούν, μετατράπηκαν σε μισθωτούς εργάτες για όσους ακόμα διατηρούσαν στην ιδιοκτησία τους τα μέσα παραγωγής. Ο διαχωρισμός αυτός είναι κομβικός για τον κεφαλαιοκρατικό τρόπο παραγωγής: κάποιος θα εργάζεται για λογαριασμό κάποιων άλλων. Σταδιακά και μέσα από τη συνεχή επανάληψη των εκμεταλλευτικών σχέσεων, άρχισε να γίνεται αντιληπτό ότι ο παραπάνω διαχωρισμός δεν είναι μόνο αποτέλεσμα, αλλά και προϋπόθεση για τη συνέχιση της καπιταλιστικής σχέσης. Υπό αυτό το πρίσμα η πρωταρχική συσσώρευση δεν είναι απλά «πρωταρχική», αλλά αποκτά μόνιμο χαρακτήρα, καθώς εξαπλώνεται συνεχώς σε νέους πληθυσμούς.

2 Αυτή η αίσθηση αλλοτρίωσης βέβαια, δεν συναντάται μόνο εντός του πανεπιστημίου, αλλά καλύπτει ένα μεγάλο φάσμα της ζωής στον καπιταλισμό. Θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι ο καπιταλισμός αποτελεί πρωτίστως μια μορφή οργάνωσης των κοινωνικών σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων, με

νατότητες που ανοίγονταν μπροστά σε κάθε μας ανακάλυψη ή εφεύρεση συρρικνώνονται μέχρι να οδηγήσουν σε μονόδρομο: θα πρέπει να συνεχίζουμε να συσσωρεύουμε τη γνώση, τις δεξιότητες, τα ects και τα πτυχία, ώσπου να έρθει η ώρα να βγούμε έξω και να «παίξουμε τον ρόλο μας». Σαν ένα μικρό γρανάζι που βρίσκει επιτέλους τη θέση του στη μηχανή.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι, καθώς η παραπάνω διαδικασία επαναλαμβάνεται συνεχώς, αυτό το οποίο αναπαράγεται δεν είναι μόνο το εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό, αλλά και το ιδεολογικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πρόκειται να λειτουργήσει. Αναφερόμαστε εδώ στην αντίληψη ότι όλοι μας είμαστε εγωιστικά άτομα, που δεν μοιραζόμαστε τίποτα κοινό και η ευτυχία του ενός απειλείται από την ευτυχία του άλλου. Μαθαίνουμε πως πρέπει να μαζεύουμε συνεχώς εφόδια, γιατί η ζωή είναι μια αρένα όπου όλοι ανταγωνιζόμαστε με όλους και μόνο οι πιο εξοπλισμένοι επιβιώνουν. Mas λένε πως πρέπει να γίνουμε επιχειρηματίες του εαυτού μας, πως πρέπει να βρούμε έναν τρόπο να βγάζουμε κέρδος από κάθε δεξιότητα που έχουμε, κάθε γνωριμία που κάνουμε, κάθε ενδιαφέρον που αναπτύσσουμε. Τίποτα να μην πάει χαμένο! Mas λένε επίσης, ότι η ευθύνη της αποτυχίας βαρύνει αποκλειστικά εμάς τους ίδιους: όποιος δεν τα κατάφερε, σημαίνει ότι δεν προσπάθησε αρκετά.

τρόπο που αυτές να εμφανίζονται ως σχέσεις μεταξύ πραγμάτων. Το κεφάλαιο προσπαθεί να τρυπώσει σε κάθε πτυχή των ανθρώπινων σχέσεων και να τις μετατρέψει σε ένα πεδίο αγοραπωλησίας και άντλησης κέρδους. Ο τρόπος με τον οποίο αλληλοσχετίζονται δηλαδή, θα πρέπει να ευνοεί κυρίως την παραγωγή και την κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Κάπως έτσι, οι άνθρωποι αποξενώνονται από τον ίδιο τους τον εαυτό και ό,τι παράγουν. Δημιουργούν τα εμπορεύματα και αυτά με τη σειρά τους εμφανίζονται να στέκονται απέναντί τους, σαν να 'χουν τη δική τους ζωή, σαν να υπακούν στους δικούς τους νόμους, αρχίζουν να τους εξουσιάζουν. Η παραπάνω διαδικασία έχει πάρει, ιστορικά, διάφορα ονόματα. Συναντάται συνήθως ως φετιχισμός του εμπορεύματος, πραγματοποίηση, αποξένωση και αλλοτρίωση.

Συνοψίζοντας, ισχυριζόμαστε ότι αυτό που κάνουμε στο πανεπιστήμιο είναι δουλειά πριν τη δουλειά, δηλαδή προετοιμασία για να μας εκμεταλλευτούν στο μέλλον, αλλά και απλήρωτη εργασία, η οποία βρίσκεται καμουφλαρισμένη μέσα στην «έρευνα». Μπορεί, όπως είπαμε στην αρχή, μερικές φορές να προσπαθεί να μας λανσαριστεί ως «ένα ευχάριστο διάλειμμα» ανάμεσα στην εντατικοποίηση του σχολείου και τα κάτεργα της μισθωτής εργασίας ή ως «τα καλύτερα μας χρόνια», αλλά στην πραγματικότητα πρόκειται για άλλο ένα μέρος όπου μας κλέβουν τη ζωή, προσφέροντάς μας ακόμα περισσότερη δουλειά.

Με βάση τα παραπάνω, νομίζουμε γίνεται αντιληπτό ότι το πανεπιστήμιο λειτουργούσε πάντα με βάση τις ανάγκες των αγορών και δεν είναι ο νέος νόμος που θα το μετατρέψει ξαφνικά σε επιχειρηματικό. Ωστόσο, όσο βαθθαίνει η καπιταλιστική κρίση, τόσο το κεφάλαιο αναζητά νέα πεδία κερδοφορίας για να αυξήσει τα κέρδη του. Όσο μειώνεται η κρατική χρηματοδότηση τόσο περισσότερο ανοίγει ο δρόμος στην πραγματική «σύνδεση με την αγορά εργασίας», δηλαδή στην εισαγωγή επιχειρήσεων στο πανεπιστήμιο. Οι εντατικοποιημένες φοιτήτριες, άλλοτε δουλεύουν δωρεάν για κάποια μεγάλη φαρμακευτική εταιρεία που κάνει τα πειράματά της στις πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις και άλλοτε κάνουν έρευνα για τον ελληνικό στρατό. Οι πειθαρχημένοι φοιτητές παράγουν έργο που θα χρησιμοποιηθεί στα σύνορα απ' τους μπάτσους, στον πόλεμο που διεξάγει το ελληνικό κράτος απέναντι στους/ισ μετανάστ(ρι)ες και όλοι μαζί φοιτούν σε ένα πανεπιστήμιο, που την άμισθη ή κακοπληρωμένη εργασία τους την εκμεταλλεύονται τα αφεντικά και το κράτος.

Έχοντας αυτό κατά νου, μας φαίνεται εξαιρετικά δύσκολο, ως και απί-

θανο, να προκύψει κάποιο άλλο, εναλλακτικό πανεπιστήμιο εντός του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής. Πρέπει να θυμίσουμε ότι η περίοδος του δημόσιου, μαζικού πανεπιστημίου εμφανίστηκε στην Ελλάδα κατά τη μεταπολίτευση, στα πλαίσια του κράτους πρόνοιας και της πολιτικής των κοινωνικών παροχών και δημόσιων επενδύσεων. Αυτό το πανεπιστημιακό μοντέλο ήταν αποτέλεσμα τόσο των κοινωνικών αγώνων και των αυξημένων κοινωνικών προσδοκιών, όσο και της προσπάθειας του κράτους να κατευθύνει αυτούς τους αγώνες και να επενδύσει σε εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό και τεχνολογικές καινοτομίες. Η περίοδος αυτή έχει πλέον παρέλθει οριστικά, καθώς μια τέτοιου είδους κρατική διαχείριση δεν φαίνεται να ανταποκρίνεται στον τρόπο με τον οποίο οργανώνονται σήμερα οι σχέσεις παραγωγής. Υπό αυτό το πρίσμα, οι προσδοκίες ή το αίτημα για επιστροφή σε ένα παρελθοντικό πανεπιστήμιο μοιάζουν αφελείς, πόσο μάλλον όταν αυτό (το παρελθόν) βαφτίζεται λίγο-πολύ, προ-εμπορευματικό.

Τι ζητάμε λοιπόν, από τους αγώνες μας στο πανεπιστήμιο σήμερα; Προφανώς μας ενδιαφέρει να αναδειχθεί η αορατοποιημένη εργασία που επιτελούμε. Να γίνει ξεκάθαρο ότι στο πανεπιστήμιο δουλεύουμε, δεν πάμε μόνο από ευχαρίστηση. Αν, όπως είπαμε, αυτό το οποίο αναπαράγεται στο πανεπιστήμιο είναι η εργατική μας δύναμη, τότε θέλουμε να αναλάβουμε όσο το δυνατόν μικρότερο κόστος σε αυτήν τη διαδικασία. Να μην πληρώνουμε δίδακτρα, να μην πληρώνουμε συγγράμματα, λέσχη, μεταφορές, κλπ. Με δυο λόγια, θέλουμε να παίρνουμε το πτυχίο όσο πιο άκοπα και ανέξοδα γίνεται. Δεν μας αρκεί όμως μόνο αυτό. Μιλάμε από θέση μέσα και ενάντια στο πανεπιστήμιο. Για αυτό και δεν μας ψήνει η ιδέα να περνάμε την μέρα μας σε ένα κάτεργο, ακόμα και αν είναι εντελώς δωρεάν. Όπως διεκδικούμε τον πλούτο και τη γνώση που παράγουμε, έτσι ασκούμε κριτική και στον τρόπο με τον οποίο παράγονται. Επιδιώκουμε δηλαδή, να μπορούμε να διαμορφώνουμε και εμείς την εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς μας αφορά άμεσα. Δεν θέλουμε άλλους βαρετούς μονολόγους από καθηγητές, υποχρεωτικές παρουσίες, εντατικοποίηση και πειθαρχικά συμβούλια. Θέλουμε να

πολεμήσουμε την πλήξη και την αποξένωση που μας προκαλεί η εκπαιδευτική διαδικασία. Θέλουμε δηλαδή τον χρόνο και τον χώρο μας. Υπάρχουν ένα σωρό πράγματα που μας γεμίζουν ευχαρίστηση στο πανεπιστήμιο και τις περισσότερες φορές βρίσκονται έξω από τη στενά εννοημένη έρευνα. Είναι η αμεσότητα των σχέσεων που δημιουργούμε, που σπάνε την εξατομίκευση και τη μοναξιά. Είναι το μοίρασμα των προβληματισμών μας με τους συμφοιτητές μας. Είναι οι νέες γνωριμίες και ο πειραματισμός. Είναι, εν τέλει, η συλλογική γνώση ότι το να αγωνίζεσαι είναι ο καλύτερος τρόπος να ζεις. Βλέπουμε την εναντίωση στο νέο εκπαιδευτικό νομοσχέδιο ως κομμάτι αυτής της ζωής.

Να κάνουμε καταλήψεις – να δώσουμε άλλο ρυθμό στον χρόνο!

Όταν φτάνει κανείς σε αυτήν την ηλικία που πάμε στο πανεπιστήμιο, είναι σχεδόν σίγουρο πως έχει ακούσει ήδη άπειρες φορές ότι «ο χρόνος είναι χρήμα». Ακόμα πιο σίγουρο είναι, πως έχει δει αυτό το απειλητικό ρητό να επιβεβαιώνεται με πολλούς διαφορετικούς τρόπους στην καθημερινότητά του. Άλλωστε, συχνά ο χρόνος μας φαντάζει με ένα σαλαμοποιημένο ομοιογενές απόθεμα, το οποίο τεμαχίζουμε σε ίσες φέτες, προκειμένου να μπορούμε να το ανταλλάσσουμε για να εκπληρώσουμε τις ανάγκες και τις υποχρεώσεις μας: 6 ώρες την ημέρα για το σχολείο, 2 για το διάβασμα, 30 λεπτά κάθε μέρα για τις μετακινήσεις, 2 ώρες για να δούμε τους φίλους μας, άλλες 2 ώρες τη βδομάδα για οικογενειακά τραπέζια, 10 ώρες τη βδομάδα σε φροντιστήρια κοκ³. Ο ρυθμός

3 Η αντίληψη των ανθρώπων για τον χρόνο άλλαξε σταδιακά με το πέρασμα στον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής και τις αλλαγές που αυτός επέφερε στις σχέσεις, την καθημερινότητα και την ηθική τους. Πριν τη μετάβαση αυτή, ο χρόνος γινόταν αντιληπτός μέσα από εξαρτημένες μεταβλητές και γεγονότα: φυσικοί κύκλοι (μέρες, εποχές), περιοδικότητες (ο κύκλος των ποιμενικών εργασιών, το λεγόμενο «ρολόι-κοπάδι»), έργα ή διαδικασίες της ανθρώπινης ζωής (πχ τα αγροτικά ή και οικιακά καθήκοντα) κλπ. Με δύο λόγια, τα γεγονότα ήταν αυτά που δομούσαν τον χρόνο και δεν εμφανίζονταν απλά μέσα σε αυτόν. Με τη σταδιακή επέκταση της μισθωτής σχέσης, ο χρόνος άρχισε να γίνεται

της καθημερινότητάς μας καταλήγει εξαντλητικός, καθώς καλούμαστε να στριμώξουμε στο πρόγραμμά μας, όχι μόνο τις δικές μας ανάγκες και επιθυμίες, αλλά και τις προσδοκίες που μας φορτώνουν στην πλάτη. Τις προσδοκίες των γονιών για προκοπή, των καθηγητών για εξειδίκευση, των αφεντικών για αποδοτικότητα.

Στο πανεπιστήμιο λοιπόν, τα πράγματα σοβαρεύουν ακόμα περισσότερο, όχι μόνο επειδή γίναμε ενήλικες άνθρωποι, αλλά κυρίως, επειδή πρέπει να γίνουμε επιχειρηματίες του εαυτού μας, δηλαδή εργάτες και αφεντικά ταυτόχρονα. Σαν να μην έφταναν όλα τα ρολόγια που συναντάμε μέσα στη μέρα μας και μας υπενθυμίζουν με εκνευριστικό τρόπο πως ο χρόνος «τρέχει» (ρολόι στο κινητό, στο ξυπνητήρι, στον δρόμο, στο λεωφορείο, στην αίθουσα διδασκαλίας και στον χώρο εργασίας), έχουμε πλέον διαμορφώσει και ένα δικό μας εσωτερικό, ηθικό ρολόι, που λειτουργεί πειθαρχικά. Αυτό μας ψιθυρίζει συνεχώς πως πρέπει να συσσωρεύουμε τον χρόνο μεθοδικά, να τον επενδύουμε σε ευκαιρίες και να τον ανταλλάσσουμε έξυπνα. Οι σπουδές μας και η εξειδίκευση που συνεπάγονται, εμφανίζονται ως μια επένδυση που θα αποφέρει κέρδος στο μέλλον. Όπως μια επιχείρηση επενδύει σε ένα μηχανήμα που θα της κάνει τη δουλειά πιο γρήγορα και θα μπορεί να παράγει περισσότερα εμπορεύματα στον ίδιο χρόνο, έτσι και τα πτυχία μας, υποτίθεται θα μας διασφαλίσουν μια πιο γρήγορη είσοδο στην αγορά εργασίας.

Η δε αγορά εργασίας μάς παρουσιάζεται λίγο πολύ ως η γη της επαγγελίας, υπενθυμίζοντας τους στενούς δεσμούς της ηθικής της εργασίας με

αντιληπτός με γραμμικό τρόπο, σαν μια αδιάλειπτη μορφή εξελίξεων που οδηγούν από το ένα χρονικό σημείο στο άλλο. Αυτή η αλλαγή αντανακλούσε την ανάγκη να διαχωριστεί η εργάσιμη μέρα από την υπόλοιπη, ο χρόνος τον οποίο οι μισθωτοί θα έδιναν στα αφεντικά από αυτόν που θα κρατούσαν για τον εαυτό τους. Έπρεπε δηλαδή, να μπορεί να υπολογιστεί με ακρίβεια το πόσο διαρκούσε η εργασία και τι αμοιβή της αντιστοιχούσε, πόσος χρόνος απαιτούνταν για να παραχθεί ένα εμπόρευμα και ποια θα ήταν η αξία του. Θα πρέπει να επιστημονοποιήσουμε ότι η αξία ενός εμπορεύματος καθορίζεται από τον κοινωνικά αναγκαίο χρόνο (μέσο όρο χρόνου σε μια δεδομένη συνθήκη) στον οποίο παρήχθη. Όπως λοιπόν το χρήμα λειτουργεί σαν γενικό ισοδύναμο για την ανταλλαγή, δηλαδή ως μονάδα μέτρησης με την οποία όλα τα εμπορεύματα αντιστοιχούνται, έτσι και οι ώρες, τα λεπτά και τα δευτερόλεπτα λειτουργούν ως μονάδα μέτρησης όλων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Πρόκειται για χρόνο ο οποίος διαιρείται για να συγκριθεί και στη συνέχεια ομογενοποιείται για να ανταλλάσσει.

την αντίστοιχη θρησκευτική. Η εργασία εμφανίζεται ως η εκπλήρωση των υποχρεώσεων του ατόμου απέναντι στον κόσμο, ένα μέσο που όχι μόνο διώχνει μακριά τους πειρασμούς της τεμπελιάς, της ηδονής και της σαρκικής απόλαυσης, αλλά μετατρέπεται και σε μοναδικό σκοπό της ζωής γενικά. Το ίδιο τροπάρι μας λέει πως η ζωή είναι πολύ μικρή και ακριβή και κάθε ώρα που χάνεται θα μπορούσε να είχε αφιερωθεί στην εργασία και τη δόξα του θεού/χρήματος/καριέρας. Οπότε τα κεφάλια μέσα! Δεν επιτρέπεται ο εφησυχασμός και η χαλάρωση, προέχει η δουλειά που πρέπει να γίνει, αν θέλουμε να κερδίσουμε μια θέση στον θαυμαστό νέο κόσμο.

Όλα αυτά τα επισημαίνουμε γιατί θέλουμε να καταδείξουμε ότι ο διαχωρισμός στον οποίο αναφερθήκαμε στην προηγούμενη ενότητα, ο διαχωρισμός δηλαδή των ανθρώπων από τα μέσα παραγωγής και τη γνώση που δημιουργούν, εμφανίζεται στην καθημερινότητά μας και με άλλους τρόπους. Στη συγκεκριμένη περίπτωση παίρνει τη μορφή της διάκρισης ανάμεσα στον χρόνο που δαπανούμε για να δουλεύουμε/σπουδάζουμε και στον ελεύθερο χρόνο. Θα πρέπει επίσης να σημειώσουμε, ότι τα όρια που διαχωρίζουν αυτές τις δύο ποιότητες χρόνου, δεν είναι πάντα τόσο ξεκάθαρα και ο λεγόμενος «ελεύθερος» καταλήγει συχνά να ετεροκαθορίζεται από τον «παραγωγικό».

Ο χρόνος λοιπόν, που περνάμε διαβάζοντας, κάνοντας εργασίες και παρακολουθώντας μαθήματα δεν είναι δικός μας. Μας τον έχουσε κλέψει. Είναι χρόνος που έχει δεσμευτεί για μια υπόσχεση ότι στο μέλλον τα πράγματα θα είναι καλύτερα. Τα +2 χρόνια φοίτησης και η εντατικοποίηση που θα επιφέρει αυτός ο περιορισμός, αποτελούν ένα τέτοιο παράδειγμα, υπαρπαγής του χρόνου μας από το κράτος και τα αφεντικά. Οι καταλήψεις και οι αγώνες μας στο πανεπιστήμιο από την άλλη, είναι ο τρόπος να πάρουμε πίσω αυτόν τον κλεμμένο χρόνο και να τον χρησιμοποιήσουμε όπως εμείς νομίζουμε. Αν μάλιστα θέλουμε να το πάμε ένα βήμα παραπέρα, θα λέγαμε πως δεν μας αρκεί να αλλάξουμε απλά την αναλογία μεταξύ παραγωγικού και ελεύθερου χρόνου, αλλά ότι επιθυμούμε να δώσουμε στον χρόνο άλλο ρυθμό⁴.

4 Στο κείμενο *Από τα οδοφράγματα στον χρόνο, στη φυγή στον δημόσιο χώρο (και πάλι πίσω)*; σκιαγραφείται η ιδιαίτερη μορφή που παίρνει η σύγκρουση γύρω από τον ελεύθερο χωροχρόνο,

Θα πρέπει σε αυτό το σημείο να δώσουμε κάποια παραδείγματα. Όποιος βρέθηκε μερικές φορές το προηγούμενο διάστημα στην κατάληψη της Πρυτανείας, θα αντιλήφθηκε ότι οι συμμετέχοντες άρχισαν με τον καιρό να αναπτύσσουν μια διαφορετική αντίληψη για τον χρόνο. Ο καταληψιακός χρόνος βρέθηκε να υπηρετεί μια εσωτερική αναγκαιότητα του κινήματος, χωρίς να υποκύπτει εύκολα στους εξωτερικούς εκβιασμούς και οριοθετήσεις: η συνέλευση θα γινόταν όταν τελείωνε η πορεία, το κείμενο θα γραφόταν όταν είχε γίνει κτήμα όλων, οι βάρδιες της περιφρούρησης θα άλλαζαν όταν τα ακροβολισμένα «μάτια» είχαν κουβεντιάσει εωσότου να μην έχουν τι άλλο να πουν. Η ίδια η καταληψιακή δραστηριότητα δηλαδή, ήταν αυτή που δομούσε τον χρόνο και δεν εμφανιζόταν απλά μέσα σε αυτόν. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα βέβαια, ήταν όλες αυτές οι βραδιές όπου οι συμμετέχουσες στην κατάληψη έσπασαν τους περιορισμούς κυκλοφορίας της καραντίνας, καθώς αναγνώρισαν σε αυτούς έναν εξωτερικό καταναγκασμό που ερχόταν σε πλήρη σύγκρουση με τις αναγκαιότητες που αναδύονταν στο κίνημα.

Αλήθεια, ποια ήταν εκείνη η μέρα που λιαζόμασταν στο προαύλιο μετά τη συνέλευση και πίναμε μπύρες σαν να μην υπάρχει αύριο; Ήταν Πέμπτη ή Παρασκευή; Το κείμενο το γράψαμε μέσα σε ένα βράδυ που μείναμε ζύπνιοι μέχρι το πρωί ή ήταν μια βδομάδα που το συζητούσαμε στα παρεάκια; Πόσο κράτησαν οι συγκρούσεις στην πορεία μετά την εκκένωση της πρυτανείας; Ήταν 15 λεπτά, μια ώρα ή ένας χρόνος καραντίνας που συμπυκνώθηκε σε μερικές στιγμές; Πώς μπορούμε να περιγράψουμε αυτό το καταληψιακό αίσθημα που συνδυάζει την προσμονή για όσα έρχονται, την ικανοποίηση που η δράση μας έχει κάποιο αντίκρισμα και τη (γλυκιά) κούραση από τις κινηματικές διαδικασίες; Πώς μπορούμε να εξηγήσουμε τη διαφορά ανάμεσα σε αυτήν την κούραση και την κούραση που μας προκαλεί η ρουτινιάρικη καθημερινότητα των σπουδών και της εξειδίκευσης;

Εν τέλει, έχει νόημα να αναδεικνύουμε και να μιλάμε για αυτά τα ζητήματα εντός του φοιτητικού κινήματος ή όχι,

εντός του κινήματος που αναπτύσσεται αυτήν την περίοδο.

δεν μας φαίνονται αρκετά «πολιτικά»; Εμείς πιστεύουμε πως ναι, έχει νόημα και μάλιστα είναι κομβικής σημασίας. Πιστεύουμε ότι το ζήτημα του (ελεύθερου) χρόνου και τις κριτικές στην εντατικοποίηση είναι το ίδιο σημαντικό με τον «αγώνα ενάντια στον νόμο Κεραμέως – Χρυσοχοϊδη». Όπως επίσης πιστεύουμε ότι η προσπάθεια να δώσουμε άλλον ρυθμό στον χρόνο, είναι πολύ πιο ενδιαφέρουσα από το να δημιουργήσουμε ένα «πλατύ λαϊκό μέτωπο ενάντια στην κυβέρνηση». Γνωρίζουμε ότι τα κομματικά στελέχη και οι γραφειοκράτες συμφοιτητές θα μας περιγελάσουν και θα μας στιγματίσουν ως «παρτάκδες» και «χαβαλέδες», μιας και τα παραπάνω δεν μπορούν να προστεθούν στις λίστες με τα αιτήματα και απέχουν χιλιόμετρα από το σλόγκαν «φοιτητές ξανά». Δεν πειράζει. Θα τους αφήσουμε να διαχειριστούν τη μιζέρια τους με σοβαρότητα και θα συνεχίσουμε να ξοδεύουμε τον χρόνο μας απερίσκεπτα σε ό,τι μας γεμίζει ζωή.

Να γκρεμίσουμε τις περιφράξεις – να γεμίσουμε το *campus* του ΑΠΘ με ζωή.

Αν στην προηγούμενη ενότητα είδαμε πώς η υπαρπαγή της γνώσης από τον καπιταλισμό, καθορίζει την οργάνωση του χρόνου μας, σε αυτήν θα δούμε πώς αποτυπώνεται στον χώρο.

Είπαμε λοιπόν, πως το κράτος και τα αφεντικά προσπαθούν να επανακωδικοποιήσουν τη βιωμένη εμπειρία που μας κλέβουν, προτού μας την επιστρέψουν πίσω ως «ουδέτερη επιστημονική γνώση». Προκειμένου αυτή η διαδικασία να είναι πλήρως ελεγχόμενη, περιφράσσεται⁵ και οριοθετείται. Η

5 Μπορούμε να πούμε εν συντομία ότι, οι περιφράξεις αποτελούν, μεταξύ άλλων, τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται η λεγόμενη πρωταρχική συσσώρευση, δηλαδή η αποκοπή των πληθυσμών από τα μέσα παραγωγής και η μετατροπή τους σε προλετάρους. Ιστορικά, ο όρος συναντάται πρώτη φορά στις αρχές της βιομηχανικής επανάστασης, για να περιγράψει τη δέσμευση της κοινής αγροτικής γης (περίφραξη) από τους γαιοκτήμονες. Με το πέρασμα των χρόνων, οι περιφράξεις δεν συναντιούνται μόνο στην ιδιοποίηση της γης από τους καπιταλιστές, αλλά επεκτείνονται και σε άλλα πεδία που μέχρι τότε αποτελούσαν κοινό αγαθό (νερό, πρώτες ύλες, τροφή, ελεύθεροι χώροι, μέσα επικοινωνίας, πνευματικά δικαιώματα κλπ). Με τις περιφράξεις, οι ελεύθεροι παραγωγικοί μετατρέπο-

εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να εμφανίζεται συνεχώς ως αυτόνομη κοινωνική σφαίρα, που εδαφικοποιείται σε συγκεκριμένους τόπους: σχολεία, πανεπιστήμια, πρωτοβάθμιες/δευτεροβάθμιες διευθύνσεις, κλπ. Αυτός ο (χωρικός) διαχωρισμός, αντανάκλα τον διαχωρισμό που λαμβάνει χώρα κατά την επεξεργασία της κλεμμένης γνώσης από τα αφεντικά. Η γνώση απογυμνώνεται από τις κοινωνικές αναφορές μέσα από τις οποίες προέκυψε, αλλά και από την πιθανή κοινωνική χρησιμότητά της. Αυτό που απομένει είναι το κομμάτι αυτό της γνώσης που μπορεί να συσκευαστεί σε πακέτα εξειδίκευσης και να πουληθεί. Πρόκειται για μια διαδικασία ακρωτηριασμού: η γνώση αποκόβεται από τα κοινωνικά ριζώματα που την τροφοδοτούσαν και μετατρέπεται σε άλλο ένα εμπόρευμα.

Μέσα από αυτό το πρίσμα θέλουμε να κατανοήσουμε και τις αλλαγές που προωθούνται στο πανεπιστήμιο, όπως η απαγόρευση εισόδου σε όποιον δεν είναι φοιτητής, η απαγόρευση διοργάνωσης αυτοοργανωμένων δραστηριοτήτων πέρα από την ακαδημαϊκή έρευνα, τα κλειδώματα, η φύλαξη, κλπ. Όλες αυτές οι απαγορεύσεις και οι αποκλεισμοί έχουν τις ρίζες τους στον παραπάνω διαχωρισμό και συνοδεύονται από το αντίστοιχο ιδεολογικό

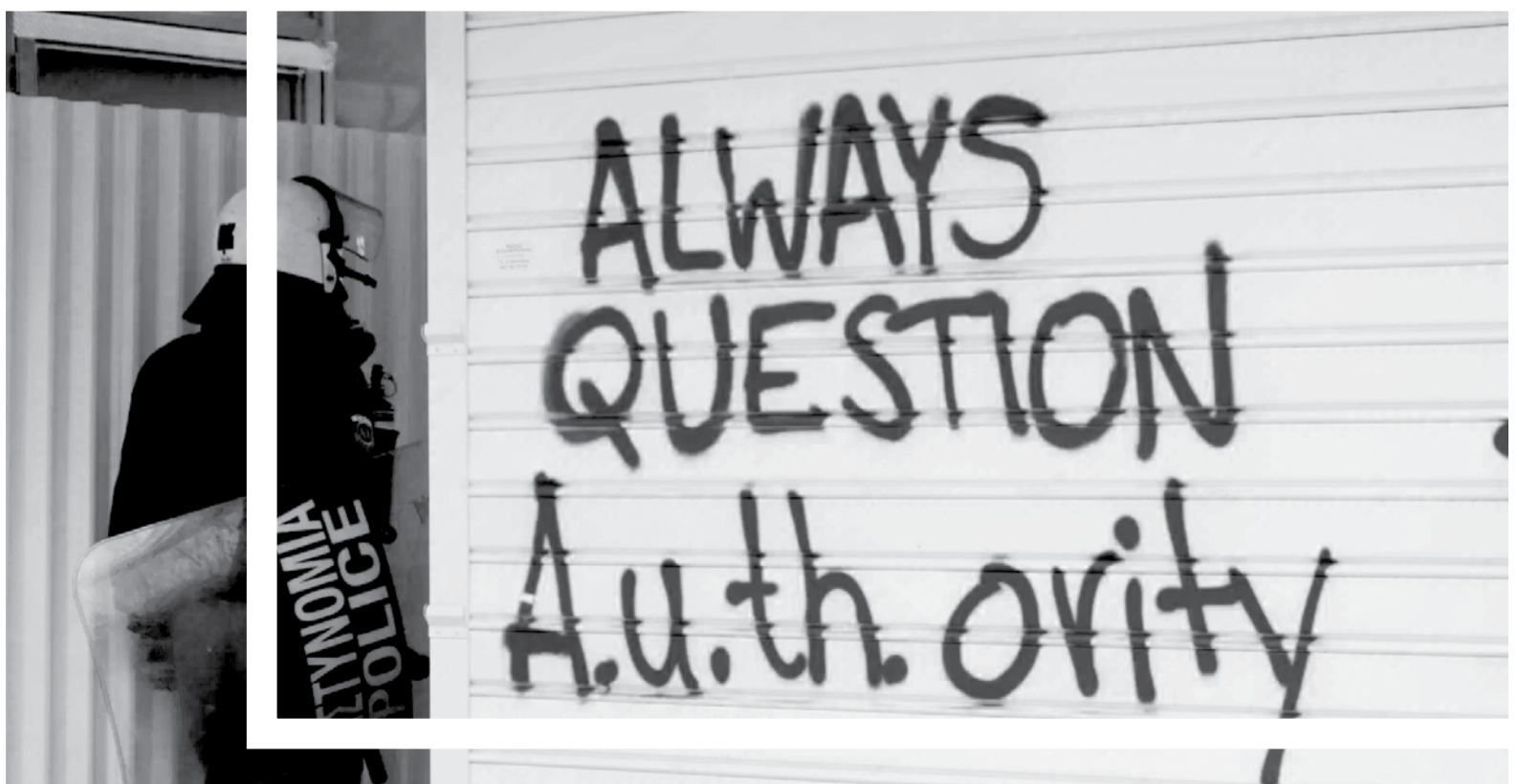
νται σε προλετάριους που έχουν μόνο την εργατική τους δύναμη να πουλήσουν και οι άμεσοι χρήστες των αγαθών μετατρέπονται σε καταναλωτές που πρέπει πλέον να πληρώσουν για να έχουν πρόσβαση σε αυτά. Τα δε προϊόντα/ κοινά αγαθά μετατρέπονται σε εμπορεύματα-ιδιοκτησία.

πλαίσιο. Τι μας λέει αυτό με δύο λόγια; Μας λέει ότι στο πανεπιστήμιο θα πηγαίνει μόνο «όποιος έχει δουλειά εκεί». Δηλαδή ότι το πανεπιστήμιο πρέπει να είναι μια φούσκα, που δεν θα επηρεάζεται από την υπόλοιπη κοινωνία και τα προβλήματά της, την πολιτική και τις συγκρούσεις της. Οι σωστοί οι επιστήμονες δουλεύουν ήσυχοι και απομονωμένοι από τον υπόλοιπο κόσμο, σε αποστειρωμένο περιβάλλον, μέσα στα ειδικά διαμορφωμένα εργαστήριά τους. Αντίστοιχα, μας λένε ότι τα πάρτυ, οι συναυλίες, οι εκδηλώσεις, οι κινηματογραφικές προβολές, οι συζητήσεις και οι συνελεύσεις μάς αποπροσανατολίζουν από τις σπουδές μας και δεν έχουν θέση στο πανεπιστήμιο. Ισχυρίζονται ότι δεν έχουμε τίποτα να μάθουμε από αυτά, ότι όλη η γνώση που χρειαζόμαστε βρίσκεται ήδη πακεταρισμένη και έτοιμη στα μαθήματά μας. Όλα τα υπόλοιπα είναι περιττά.

Αυτό που θέλουμε να καταδείξουμε είναι ότι οι διαφορετικές κοινωνικές δραστηριότητες, παράγουν διαφορετικές χωρικές ποιότητες. Ο χώρος δηλαδή καθορίζεται και διαμορφώνεται από τις σχέσεις που δομούνται εντός του και δεν μπορεί να ειπωθεί ξέχωρα από αυτές. Δεν είναι λοιπόν μόνο τα κλειδώματα των σχολών και η φύλαξη που απονεκρώνει το πανεπιστήμιο, αλλά και το γεγονός ότι οι φοιτητές έχουν στο μυαλό τους ότι εκεί πηγαίνουν μόνο για διάβασμα και παρακολούθηση μαθημάτων. Θα πρέπει να επιμείνουμε σε αυτήν τη σχέση αλλη-

λοτροφοδότησης ανάμεσα στις οριοθετήσεις που επιβάλλονται και στην κοινωνική κίνηση που αναπτύσσεται σε έναν χώρο, αν θέλουμε να βρούμε τρόπους να άρουμε τις πρώτες.

Μέχρι στιγμής, το κίνημα που αναπτύσσεται στο ΑΠΘ φαίνεται πως έχει αντιληφθεί την παραπάνω σύνδεση και ένα μαζικό κύμα επανοικειοποίησης του πανεπιστημιακού campus έχει ορθώσει μια ασπίδα προστασίας απέναντι στην αστυνομία και τον έλεγχο. Σε μια περίοδο όπου η παρουσία μας στους δημόσιους χώρους έχει βρεθεί αντιμέτωπη με συνεχόμενες απαγορεύσεις, η ύπαρξη ενός ανοικτού πάρκου για όλους/ες μέσα στο κέντρο της πόλης είναι κομβική για τη συνέχιση του αγώνα. Δεν είναι μόνο ότι μας προσφέρει κοινωνική νομιμοποίηση και στήριξη από όσους δεν είναι φοιτητές, αλλά και ότι μας δίνει την ευκαιρία να ικανοποιήσουμε την ανάγκη μας για συνάντηση, που είχε εκλείψει το προηγούμενο διάστημα. Αυτό το στοιχείο άλλωστε είναι που διαφοροποιεί το σημερινό κίνημα από τα προηγούμενα φοιτητικά, όπου παρά τις καταλήψεις δεν είχε δημιουργηθεί ένα αντίστοιχο κύμα επανοικειοποίησης του πανεπιστημίου. Ελπίζουμε πως αυτή η ζωή και αυτή η καθημερινότητα εντός του ΑΠΘ αποτελούν εικόνα απ' το μέλλον.

Για το περιβόητο ζήτημα της «ασφάλειας» στα ελληνικά πανεπιστήμια

Ένα από τα πιο «δυνατά» χαρτιά κάθε κυβέρνησης που έχει επιχειρήσει να περάσει κάποιο εκπαιδευτικό νομοσχέδιο στο παρελθόν, είναι το περίφημο ζήτημα της «ασφάλειας» που μαστίζει τα ελληνικά πανεπιστήμια. Έτσι και σήμερα, το πολυδιαφημισμένο νέο σώμα της «πανεπιστημιακής αστυνομίας» υποτίθεται ότι θα δώσει, επιτέλους, τη λύση στα προβλήματα που ταλανίζουν τα ελληνικά πανεπιστήμια και τα αποτρέπουν από το να αποκτήσουν «ευρωπαϊκές» προδιαγραφές: δηλαδή, να είναι καθαρά και γυαλισμένα, δίχως καταλήψεις ή άλλες πολιτικές/κοινωνικές δραστηριότητες που αποσπούν τους φοιτητές από τα μαθήματά τους, δίχως εμπόριο ναρκωτικών ή κλοπές ν' αμαυρώνουν την εικόνα τους. Παρ' όλο που το συγκεκριμένο νομοσχέδιο έχει διάφορες πτυχές που προωθούν όλα τα παραπάνω και γενικότερα την περαιτέρω εντατικοποίηση (μεταξύ άλλων: περιορισμοί στο όριο σπουδών, αναβάθμιση πειθαρχικών ποινών, ελεγχόμενες εισοδοί σε σχολές κ.ά.), εδώ θ' ασχοληθούμε με την πολυσυζητημένη «αστυνομία των πανεπιστημίων».

Είναι αλήθεια ότι όποτε επιχειρείται να περάσει ένα τέτοιο νομοσχέδιο, τα ΜΜΕ κατακλύζονται από τα γνωστά ρεπορτάζ που εντέχνως προσπαθούν να παρουσιάσουν μία ανεξέλεγκτη κατάσταση ανομίας στα ελληνικά πανεπιστήμια ώστε κατόπιν να σερβιριστεί και το γνωστό γιατρικό: μπάτσοι, ασφάλεια, ακόμα περισσότεροι μπάτσοι, επιτήρηση, λίγοι μπάτσοι ακόμα. Παρ' όλα αυτά, υποστηρίζουμε ότι αυτό το δημοσιογραφικό party και το κλίμα που προσπαθεί να καλλιεργήσει, δεν βασίζονται σε αέρα κοπανιστό, αλλά σε καταστάσεις που όλοι μας, λίγο-πολύ, έχουμε βιώσει: ψειρίσματα μέρα μεσημέρι, να διστάζεις το βράδυ να κόψεις δρόμο μέσα από το campus μήπως και στην πέσουνε, να αγχώνεσαι όταν τελειώνεις τη σχολή και ο ήλιος έχει ήδη πέσει, να αποφεύγεις τα μονοπάτια που δεν πολυ-κυκλοφορεί κόσμος κλπ. Το ζήτημα, στην προκειμένη, η σύγκρουση που πρέπει να φέρουμε εις πέρας δεν είναι η άρνηση αυτού του προβλήματος, η εθελουφλία, αλλά η αντιμετώπισή του σ' ένα γήπεδο διαφορετικό από αυτό στο οποίο κάθε συζήτηση ξεκινά από τους νέους μπάτσους του Χρυσοχοϊδη και τελειώνει με τη «μετριοπαθή» και «εναλλακτική» πρόταση των σεκιουρι-

τάδων τύπου Οξφόρδης (λες και δεν είχαμε security να σουλατσάρουν ούτως ή άλλως τόσα χρόνια).

Αφήνουμε κατά μέρος την *πραγματική* λύση ενός τέτοιου προβλήματος, που είναι η καταβύθιση στη ρίζα του, δηλαδή στην ίδια την καπιταλιστική πραγματικότητα. Δεν θα αναφερθούμε εδώ στο πώς οι περικοπές μισθών, η αύξηση της ανεργίας και της ανασφάλειας και η εξαθλίωση οδηγούν κομμάτια της κοινωνίας να στρέφουν τη βία ο ένας προς την άλλη όταν αποτυγχάνουν να συγκροτήσουν κοινότητες ανατίμησης. Κι ούτε θα κάνουμε λόγο για το πώς το κράτος και οι ιδεολόγοι του αναπτύσσουν ένα ποινικό και ιδεολογικό οπλοστάσιο που έχει ως στόχο την ποινική διαχείριση της παραπάνω κατάστασης μέσω της δαιμονοποίησης και εγκληματοποίησης συγκεκριμένων κοινωνικών κατηγοριών (μετανάστες, χρήστες ουσιών κλπ). Όχι γιατί όλα αυτά δεν είναι σημαντικά, αλλά γιατί αναγνωρίζουμε το πόσο ανεπαρκείς είμαστε ακόμη ώστε να αναπτύξουμε αρνήσεις σ' αυτό το πεδίο (παρ' όλο που η απομυστικοποίηση-και-μόνο του φαινομένου της «εγκληματικότητας», είναι κομμάτι μίας τέτοιας καθολικής άρνησης). Όχι, σ' αυτό το κείμενο θα τους κάνουμε τη χάρη και θα γίνουμε «ρεαλιστές»: όχι για να δώσουμε λύσεις σε καπιταλιστικά προβλήματα, αλλά για να δούμε αν όντως ο σκοπός της «πανεπιστημιακής αστυνομίας» είναι να εξαφανίσει τα drugs, τις κλοπές και τη μικροπαραβατικότητα από το ΑΠΘ.

Πρώτα απ' όλα, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι όλοι αυτοί που σκούζουν για το «πρόβλημα των ναρκωτικών» στο ΑΠΘ, από τις πρυτανικές αρχές και τους καθηγητές μέχρι ένα μέρος των φοιτητών που απλά θέλουν ν' ανατιμήσουν τη βιτρίνα του ασανσέρ της κοινωνικής ανέλιξής τους, ποτέ δεν ενδιαφέρθηκαν για μία *πραγματική* αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος (με τους όρους που το θέσαμε παραπάνω, δηλαδή). Γιατί τότε δεν θα έπρεπε να βγάζουν ανακοινώσεις που να περιορίζονται σ' ένα «έξω τα drugs από τις σχολές» ή να αγανακτούν για την «αισθητική της παρακμής» που δημιουργούν οι χρήστες ουσιών στα *δικά τους χωράφια*, αλλά θα έπρεπε να στοχοποιήσουν τους ίδιους τους προϊσταμένους τους, δηλαδή, το ελληνικό κράτος. Αρχικά, για να καταδείξουν το αν οι δομές απεξάρτησης

Φωτογραφία από την 1^η εκκένωση της κατειλημμένης Γρυτανείας του ΑΠΘ, στις 22/2/21

πχ ανταποκρίνονται πραγματικά στις ανάγκες όσων τις αποζητούν από άποψη ποιότητας και λειτουργικότητας ή αν οι χρήστες ουσιών θεωρούνται κι αυτοί ένα κομμάτι του «πλεονάζοντα πληθυσμού» που μαζί με τους ψυχικά πάσχοντες ή και τους απλά ασθενείς, καταλήγουν τελικά στα αζήτητα ενός συστήματος που λειτουργεί με βάση το κέρδος και μόνο –κατευθύνοντας ανάλογα τις προνοιακές του πολιτικές, περικόπτοντας άλλες κλπ. Κατά δεύτερον, βάζοντάς τα με την ελληνική αστυνομία: αυτούς, δηλαδή, που κάθε 3-4 χρόνια μεταφέρουν τις πιάτσες από τη μία πλατεία στην άλλη (από τη Ναυαρίνου στη Ροτόντα, από εκεί στην πλ. Χημείου για να πάει πάλι πίσω στη Ροτόντα κλπ) ώστε μετά να μπορούν να πουλήσουν το δόγμα της ασφάλειας «καθαρίζοντας» τις γειτονιές από ζητιάνους, μετανάστες μικροπωλητές και ό,τι άλλο χαλάει την αισθητική μίας κυριλοποιημένης, ελκυστικής και τουριστικά αξιοποιήσιμης πόλης.

Όλα τα παραπάνω θα ήταν βασικές, στοιχειώδεις σκέψεις και πράξεις για οποιονδήποτε ενδιαφερόταν να αντιμετωπίσει *μακροχρόνια, εις βάθος και αποτελεσματικά* μία κατάσταση που υποτίθεται ότι θέλει ν' αντιμετωπίσει. Στην προκειμένη, όμως, συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Γιατί ο μόνος τρόπος αντίληψης της πραγματικότητας που κυριαρχεί είναι αυτός που θέλει «άμεσα αποτελέσματα εδώ

και τώρα», του είδους «μακριά από 'μένα», κάτι που, από τη μία, απλά διαιωνίζει και μεταφέρει μία προβληματική κατάσταση από μέρος σε μέρος (μέχρι να διαμαρτυρηθεί η επόμενη γειτονιά για την κατάντια των παιδικών χαρών της, ώστε το «πρόβλημα» να μεταφερθεί στην παραδίπλα γειτονιά, για να διαμαρτυρηθεί κι αυτή με τη σειρά της κλπ), κι από την άλλη θρέφει κάθε κρατικό επιχείρημα δημόσιας τάξης.

Γιατί προφανώς για το κράτος, το ζήτημα δεν είναι να εξαφανιστεί το φαινόμενο του ναρκεμπορίου από το ΑΠΘ, ή την πλ. Αριστοτέλους ή από οποιοδήποτε άλλο σημείο «σπρώχνει» την πιάτσα κάθε φορά *-ποτέ δεν ήταν αυτό το ζήτημα*. Όπως συμβαίνει γενικότερα με οτιδήποτε άπτεται των εννοιών της τάξης και της ασφάλειας, αυτό που επιζητά η κυριαρχία είναι *το κάθε πρόβλημα να συμβαίνει* και όχι να προλαμβάνεται ή να λύνεται, ώστε μετά να μπορεί να παρεμβαίνει εκ των υστέρων, να το διαχειρίζεται και να το στρέφει σε χρήσιμες προς αυτήν κατευθύνσεις. Το κλίμα ανασφάλειας, η παραβατικότητα και η εγκληματικότητα πάντα έχουν κάτι να προσφέρουν όταν παράγονται σε συγκεκριμένες περιοχές και χρονικές στιγμές, αφού αυτό που καλείται να κάνει η εξουσία δεν είναι να διατηρήσει την τάξη, αλλά να *διαχειριστεί την αταξία*.

Έτσι, δεν τρέφουμε αυταπάτες ότι οι

καθημερινές περιπολίες μπάτσων μέσα στα πανεπιστήμια έχουν ως σκοπό την «καταπολέμηση του εγκλήματος». Το μόνο που θα καταφέρουν ως προς αυτό, είναι να το εκτοπίσουν χωροχρονικά ώστε να μη συμβαίνει μπροστά στα μάτια των φοιτητών και των τηλεοπτικών καμερών που θα κληθούν ν' απαθανάτισουν τις νέες, εξευγενισμένες ακαδημαϊκές ζώνες προς τέρψιν του φιλοθεάμονος κοινού. Εκεί που κάποιος θα πουλούσε την πραγματικότητα του φάτσα κάρτα στην πλ. Χημείου, τώρα θα πάει λίγο πιο πέρα, με τον παρόμοιο τρόπο που οι καθημερινές αστυνομικές περιπολίες μέσα στην πόλη δεν εξαφάνισαν πχ τις ένοπλες ληστείες, απλά αυτές «μεταφέρθηκαν» εκτός του ιστορικού κέντρου.

Κατά ένα μέρος, δηλαδή, ο θεσμός της «πανεπιστημιακής αστυνομίας» θα επιτελέσει τον ρόλο των πεζών περιπολιών στα κέντρα των πόλεων ή των πάνοπλων μπάτσων σε λιμάνια και αεροδρόμια. Είναι σχεδόν βέβαιο ότι οι τελευταίοι, ακόμα και ληστεία να δουν μπροστά τους δύσκολα θ' αρχίσουν να γαζώνουν μέσα στο πλήθος, για παράδειγμα (υπό φυσιολογικές συνθήκες...). Ο ρόλος του αναβαθμισμένου οπλισμού τους εκείνη την ώρα είναι να αποτελέσει ένα *θέαμα, μία εικόνα*· μία εικόνα που επιτηρεί την κυκλοφορία ανθρώπων κι εμπορευμάτων κι επιτυγχάνει τη βέλτιστη απόδοσή της. Όπως η Τσιμισκή, για παράδειγμα, είναι η βι-

τρίνα των εμπορευμάτων, ο μπάτσος είναι εκεί (και) για χάρη αυτής της βιτρίνας, ώστε αυτή να μην λερωθεί από μετανάστες, ζητιάνους, μικροπωλητές, υπόλοιπες απόκληρες κλπ. Όχι γιατί αυτοί είναι εγκληματίες, αλλά γιατί «χαλάνε» την αισθητική των καθαρών και αστραφτερών πόλεων και εμποδίζουν τη μέγιστη λειτουργικότητα της καπιταλιστικής σχέσης.

Αναλόγως και στο ΑΠΘ: η «βιτρίνα», στην προκειμένη, είναι το υψηλό αγαθό της μόρφωσης: αυτό που την απειλεί και πρέπει να εκκαθαριστεί είναι οτιδήποτε χαρακτηρίζεται ως «εξωπανεπιστημιακό», ανεξαρτήτως παράβασης του νόμου (πχ Ρομά που αράζουν στα γρασίδια, νεολαίοι που βολοδέρνουν εμφανώς άσκοπα κ.ά. Βέβαια, αν είσαι καθηγητής και παρενοχλείς σεξουαλικά φοιτήτριες το πιο πιθανό είναι ο νόμος να κάνει τα στραβά μάτια)· κι αυτό που πρέπει να διαφυλαχθεί πάση θυσία, είναι ο χαρακτήρας του πανεπιστημίου ως ένας αποστειρωμένος, διαχωρισμένος και εντατικοποιημένος τόπος παραγωγής της γνώσης.

Φτάνουμε, έτσι, και στο δεύτερο κομμάτι του ρόλου της «πανεπιστημιακής αστυνομίας», που είναι η ένταξή της σε μια σειρά κινήσεων των τελευταίων (πολλών) χρόνων, επιθετικών ως προς τον κοινωνικό χαρακτήρα του πανεπιστημίου και με στόχο την εκδίωξη κάθε κινηματικής διαδικασίας από τους χώρους του. Κλειδώματα αιθουσών και σχολών, παρεμπόδιση διεξαγωγής εκδηλώσεων με ριζοσπαστικό ή μη-αρεστό στις αρχές περιεχόμενο, αύξηση των κιγκλιδωμάτων και των μπαρών με σκοπό η πρόσβαση στο πανεπιστήμιο για πεζούς και οχήματα να γίνεται από ελεγχόμενες εισόδους, τοποθέτηση καμερών, απαγόρευση σε κινηματογραφικές ομάδες να προβάλλουν ταινίες με copyright, εκκενώσεις πολιτικών στεκιών, πολιτικές καθαρ(ι)ότητας με λευκούς τοίχους χωρίς ζωγραφιές, συνθήματα ή αφίσες, μετεγκατάσταση σχολών έξω από την πόλη ώστε να μην έχουν οργανική σχέση με τις ροές της και να χάνουν στην πράξη τη διάσταση του σημείου συνάντησης, περιφράξεις με κάγκελα των κατεξοχόν χώρων συναντήσεων και πολλά άλλα. Είναι κάτι παραπάνω από σίγουρο ότι η παρουσία των μπάτσων στις σχολές θα λειτουργήσει ως ένας ακόμα καταλυτικός παράγοντας (διασφάλισης) της αποπολιτικοποίησης και ουδετεροποίησής τους, καθώς και καταστολής

όσων επιμένουν σε αδιαμεσολάβητες και αυτόνομες μορφές αγώνα.

Αυτό είναι και το σημείο που, τελικά, τέμνονται τα δύο ζητήματα της *ασφάλειας* (με το γενικότερο νόημα της πάταξης της εγκληματικότητας) και της *εκδίωξης* των αντιθεσμικών πολιτικών που ριζώνουν μες στα πανεπιστήμια (μ' ένα σμπάρο δυο τρυγόνια, που λένε). Γιατί με την εκδίωξη των τελευταίων, χάνεται και κάτι ακόμα: χάνεται ο δικός μας, συλλογικός, κινηματικός και ανταγωνιστικός προς την εξουσία τρόπος ν' αντιμετωπίζουμε τέτοιου είδους ζητήματα. Όποια είχε την τύχη να βρεθεί στα πανεπιστήμια τον τελευταίο μήνα, θα βρισκόταν καθημερινά αντιμέτωπη με 2-3 διαφορετικές δημόσιες εκδηλώσεις, άλλες τόσες προβολές ταινιών, αντιμαθήματα, συνελεύσεις και συντονιστικά κατειλημμένων σχολών, υπαίθρια bazaar και ολοήμερα πικνίκ, γενικότερα μ' αυτό το φαινόμενο που λέγεται *διανοητικός και υλικός πλούτος ενός κινήματος*. Αυτόματα αυτό το πράγμα συνεπάγεται ότι καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας και σχεδόν σε όλη την έκταση του campus, εκατοντάδες κόσμου βρίσκεται εκεί, πηγαινέι από σχολή σε σχολή, αράζει στα γρασίδια και έμπρακτα αποδομεί ολόκληρο το ιδεολόγημα της (αν)ασφάλειας που θέλει να χτίσει ο κρατικός μηχανισμός. Γιατί όταν τα λουκέτα σπάνε, αυτό σημαίνει ότι ξαφνικά οι άδειες σχολές γεμίζουν από κόσμο. Όταν διοργανώνονται εκδηλώσεις, προβολές ή συναυλίες σε κάθε σχολή, αυτό σημαίνει ότι έχουμε χίλιους δυο λόγους να περάσουμε όλη μας τη μέρα μέσα σε αυτές. Όταν τα κιγκλιδώματα και οι μπάρες σπκώνονται, αυτό σημαίνει ότι ο οποιοσδήποτε κάτοικος αυτής της πόλης που αναζητά λίγες ανάσες πρασίνου θα μπορεί να νιώσει τον χώρο και δικό του. Όταν άδειοι, χρησιμοποιήσιμοι χώροι καταλαμβάνονται, αυτό σημαίνει ότι έχουμε έναν λόγο παραπάνω να υπερασπιζόμαστε κάτι που χτίζουμε καθημερινά, μεταφορικά και κυριολεκτικά. Με λίγα λόγια, για άλλη μια φορά αποδεικνύεται ότι ο καλύτερος τρόπος (στην υπάρχουσα κατάσταση) για να αντιμετωπιστούν τα οποιαδήποτε ζητήματα παραβατικότητας, εγκληματικότητας ή ό,τι άλλο λατρεύουν να παρουσιάζουν τα μέσα μαζικής αποχαύνωσης όταν θυμούνται ν' αναφέρονται στο ΑΠΘ, δεν είναι να υπάρχει ένα πανεπιστήμιο άδειο, με κλειδωμένες τις πόρτες του και παγω-

μένο από ανθρώπινες σχέσεις μετά τη δύση του ηλίου, αλλά ένα πανεπιστήμιο ζωντανό, με κόσμο να κυκλοφορεί συνέχεια μέσα του, και με ένα διάχυτο αίσθημα εμπιστοσύνης και ασφάλειας (με τους όρους που το θέτουν αυτοί) να επικρατεί, για τον απλούστατο λόγο ότι ξέρεις πως οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας θα είσαι ανάμεσα σε κόσμο που θέλει να πάρει τις τύχες των ζωών του στα χέρια του και να διεκδικήσει την ύπαρξή του δίχως να χρειάζεται να ξεπέφτει στην ανάγκη είτε της κρατικής, θεσμοποιημένης βίας, είτε άλλων άτυπων μορφών αδιάκριτων εκκαθαρίσεων. Βέβαια, όλο αυτό προϋποθέτει ότι όταν μιλάμε για καταλήψεις, μιλάμε για σχολές *ανοιχτές και κοινωνικοποιημένες*, δηλαδή για την κατάληψη όχι μόνο ως μέσο πίεσης, αλλά ως πρόταση μιας διαφορετικής καθημερινότητας. Αλλά αυτό αναλύεται αλλού σ' αυτό το έντυπο...

Φωτογραφία από τη διαδήλωση στις 18/3/21, μια εβδομάδα μετά την εκκένωση της κατειλημμένης πρυτανείας του ΑΠΘ.

Από τα οδοφράγματα στον χρόνο, στη φυγή στον δημόσιο χώρο (και πάλι πίσω;)

Υπάρχει μία κοινή άποψη ανάμεσα στους περισσότερους και τις περισσότερες που συνδικαλίζονται στα πανεπιστήμια μέσα από αριστερές παρατάξεις. Αυτή η άποψη ευαγγελίζεται ότι δεν έχει νόημα να γίνονται καταλήψεις αυτήν την περίοδο, αφού δεν γίνεται να διακοπούν πραγματικά τα μαθήματα, καθώς διεξάγονται μέσω ψηφιακών εφαρμογών (βλ. zoom). Έτσι, αυτές οι κομματικές νεολαίες δεν προτείνουν την πρακτική της κατάληψης ως μέσο αγώνα σε αυτήν τη συγκυρία. Διάφοροι φίλοι και φίλες κάνουν διάφορα «κακεντρεχή» σχόλια για τους λόγους που μπορεί να το κάνουν αυτό, όπως ότι επιτέλους ικανοποιείται η επιθυμία τους «για πτυχία με αξία» μέσω του νέου νομοσχεδίου ή ότι ακόμα δεν διαφαίνεται σύντομα στον ορίζοντα η διενέργεια φοιτητικών εκλογών (όπου και θα μπορούσαν να κεφαλαιοποιήσουν σε φοιτητικό δυναμικό την όποια ριζοσπαστική τους πρόταση). Εμείς θα τολμήσουμε να ισχυριστούμε ότι αυτή τους η στάση οφείλεται, πέραν των άλλων, και στο γεγονός ότι υπάρχει ένα έλλειμμα ή μία μονομέρεια αντίληψης από πλευράς τους. Δηλαδή, ότι αντιλαμβάνονται την κατάληψη απλά και μόνο ως μέσο πίεσης (πχ για να πέσει ένας νόμος, μία υπουργός ή μία κυβέρνηση). Δεν έχουν άδικο σε αυτό, καθώς συνήθως η κατάληψη είναι μια πράξη

που σταματά την (ανα)παραγωγική δραστηριότητα, είτε αυτή παράγει αυτοκίνητα σε μία αυτοκινητοβιομηχανία, είτε εκπαίδευση και εξειδίκευση του εργατικού δυναμικού (δηλαδή του πιο σημαντικού εμπορεύματος κατά την ταπεινή μας γνώμη) στο πανεπιστήμιο. Έτσι, η κατάληψη, καθώς σταματάει την παραγωγή κέρδους πράγματι αποτελεί ένα κομβικό μέσο για να επιτευχθεί ο σκοπός ενός αγώνα, καθώς τα αφεντικά και η εκάστοτε κυβέρνηση δεν μπορούν να ανεχθούν κάτι τέτοιο.

Αυτό που δυσκολεύονται να αντιληφθούν όμως οι «συνάδελφοι» και οι «συναδέλφισσες» με τις κάπως «μακρόπνοες» τοποθετήσεις, είναι ότι η κατάληψη πέρα από μέσο πίεσης και διαμαρτυρίας, είναι ένα σημείο συνάντησης και συλλογικής ζωής, δηλαδή ότι δύναται να παράξει μία δημόσια κοινωνική-προληταρική σφαίρα που δρα μεσολαβητικά ανάμεσα στην επιθυμία και στη συνείδηση των ανθρώπων. Μπορεί δηλαδή, τα μαθήματα να μην σταμάτησαν, αλλά εν μέσω απαγόρευσης κάθε είδους κοινωνικότητας και διαρκούς αστυνόμευσης, η κατάληψη του χώρου του πανεπιστημίου¹ ήταν που έδωσε τη δυνατότητα

¹ Χρειάζεται μία ξεχωριστή αναφορά στο χωροταξικό πλαίσιο του campus του ΑΠΘ, καθώς θε-

της συνάντησης σε αυτές που ήθελαν και θέλουν να αγωνιστούν. Επιπλέον, ο περιορισμός και η καταστολή της κοινωνικότητας (και όχι της παραγωγικότητας), ήταν που έδρασε καταλυτικά για τη σημασία της κατάληψης ως κοινό χώρο. Και αυτός είναι ένας από τους λόγους που οι αριστερές παρατάξεις έχουν αρχίσει να χάνουν τις γενικές συνελεύσεις από ανοιχτά-αυτόνομα πλαίσια, τουλάχιστον στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης².

Η κατάληψη της πρυτανείας του ΑΠΘ, που ξεκίνησε στις 23 Φεβρουαρίου με

ωρούμε ότι έχει επηρεάσει την εξέλιξη του αγώνα και την οικειοποίησή του ως δημόσιο χώρο. Το campus του ΑΠΘ εκτείνεται σε μία έκταση περίπου 334.000 m² και βρίσκεται στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Αποτελεί το μεγαλύτερο campus της Ελλάδας και έναν από τους ελάχιστους δημόσιους χώρους «πρασίνου» στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Η ύπαρξή του διευκολύνει σημαντικά το μοίρασμα του αγώνα και των εμπειριών μεταξύ των διαφορετικών τμημάτων, ενώ η θέση του, δίνει τη δυνατότητα οι χώροι του να γίνουν οικειοποιήσιμοι σχετικά εύκολα από πολύ και διαφορετικό κόσμο της πόλης.

² Αν θέλει κανείς να αναζητήσει όλους τους διαφορετικούς λόγους που μπόρεσαν οι αυτόνομες λογικές να ξεπεράσουν τις κομματικές πρωτοπορίες, θα έπρεπε να ανατρέξει στην πρόσφατη ιστορία του προηγούμενου κύκλου αγώνα ('08-'12) και στην απαξίωση των κομματικών δομών που κυριάρχησε εντός του, στην ενσωμάτωση της «αριστεράς» από τον ΣΥΡΙΖΑ και τη μετέπειτα απαξίωση και αυτής της λύσης μέσω της ανάθεσης, αλλά και στην ιστορικότητα ύπαρξης αυτόνομων σχημάτων εντός του ΑΠΘ. Τα τελευταία, δρώντας μέσα και ενάντια στις συνελεύσεις φοιτητικών συλλόγων για χρόνια, με εκατοντάδες εκδηλώσεις και πολιτισμικά events, δεκάδες εκδοτικές προσπάθειες και στέκια, κατάφεραν να δημιουργήσουν μία πραγματικά ανταγωνιστική δημόσια σφαίρα στα πανεπιστήμια, πέρα από την αριστερά αλλά και από τη στενά οριοθετημένη πολιτική παρέμβαση.

αποφάσεις 3 φοιτητικών συλλόγων³, και που στη συνέχεια, μετά την εκκένωση και ανακατάληψη της την 1^η μέρα, συνεχίστηκε με πιο αυτόνομους-ανοιχτούς όρους, έδωσε σημαντική ώθηση στο φοιτητικό κίνημα. Το κράτος, εμμένοντας στο δόγμα «νόμος και τάξη», εισέβαλε μέσα στο πανεπιστήμιο μέρα μεσημέρι. Αυτό που δεν είχε υπολογίσει όμως, ήταν ότι η υπεράσπιση της κατάληψης της πρυτανείας με δημόσιους όρους από το συλλογικό σώμα και η άμεση κινητοποίηση φοιτη(ρ)ιών από διάφορες σχολές, όπως και κόσμου από την πόλη, θα οδηγούσε την επιχείρηση της ελληνικής αστυνομίας στα πανεπιστήμια σε ένα πρωτοφανές φιάσκο. Πέρα από τη συλλογική δυναμική που αναπτύχθηκε στο πανεπιστημιακό έδαφος εκείνη τη στιγμή, η ταύτιση του νέου πανεπιστημιακού σώματος με τον μέρα-μεσημέρι ξυλοδαρμό φοιτητών μπροστά από την πρυτανεία και τα βίντεο ντοκουμέντα που κυκλοφόρησαν, πυροδότησαν μεγάλο κίνημα αλληλεγγύης, έδωσαν δημοσιότητα στην κατάληψη και παρακίνησαν τον κόσμο να σπεύσει να την υπερασπιστεί και να την πλαισιώσει⁴. Έτσι, από την αρχή αυτής της νέας φάσης στην οποία θα έμπαινε το κίνημα, φάνηκε ότι θα είναι στενά συνδεδεμένο με την εναντίωση στην αστυνομική βία και την καταστολή, παράλληλα με τη διεκδίκηση της κοινωνικότητας, χωρίς απαραίτητα πάντα να εμβαθύνει στους τρόπους που η αναδιάρθρωση υποτιμάει τις ζωές μας.

Η κατάληψη της πρυτανείας δηλαδή, λειτούργησε ως κοινωνικό κέντρο αλλά και ως ώθηση για την περαιτέρω κατάληψη των χώρων του πανεπιστημίου, και το γενικότερο άνοιγμά του ως δημόσιο χώρο. Η κοινότητα που δημιούργησε, προσέφερε τη δυνατότητα συνάντησης σε φοιτη(ρι)ές από διαφορετικές σχολές και μοιράσματος παλαιότερων εμπειριών αγώνα, καθώς και την εμπειρία συμμετοχής σε μία ανοιχτή συνέλευση που διαχειρίζεται τόσο την καθημερινότητα όσο και την κατεύθυνση του αγώνα. Προσέφερε επίσης το έδαφος για την ανάπτυξη μιας κοινωνικότητας που τόσο έλειπε στους ανθρώπους – που μπορεί απλά να σήμαινε μία μύρα

3 Φυσικού, Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Πολιτικών Επιστημών.

4 Έχει σημασία επίσης, ότι αυτό συνέβη σε μια περίοδο κατά την οποία, περιστατικά αστυνομικής βίας και αυθαιρεσίας (λόγω της αστυνομικής διαχείρισης της υγειονομικής κρίσης) βλέπανε καθημερινά τα φώτα της (ιντερνετικής κατά βάση) δημοσιότητας, με αποτέλεσμα τα γεγονότα εκείνης της μέρας να λειτουργήσουν ως η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι (για την πόλη της Θεσσαλονίκης· όπως αντίστοιχα στην Αθήνα συνέβη με τη Νέα Σμύρνη).

στον ήλιο με αγνώστους, την αίσθηση ότι φλερτάρεις με όλους ή ακόμα και συζητήσεις για το «τι να κάνουμε» από εδώ και πέρα μέχρι το ξημέρωμα. Παρόλα αυτά, μετά από λίγο καιρό, αυτή η κατάληψη άρχισε να δείχνει και τα όριά της. Οι συζητήσεις επικεντρώνονταν, μετά από κάποιο σημείο, κυρίως στη διαχείριση, στα προβλήματα του κτιρίου και στην πιθανότητα καταστολής. Εν τέλει, ελάχιστες εκδηλώσεις υπήρξαν με τους φοιτητές να μιλάνε σε πρώτο πρόσωπο, λίγες ήταν οι φωνές που έθεταν στο προσκήνιο την εντατικοποίηση εντός του πανεπιστημίου ως πεδίο αγώνα και ακόμα πιο μειοψηφικές αυτές που έθεταν το ζήτημα της επαφής με κόσμο που βρισκόταν μακριά από την πόλη ή με εργαζόμενες στο πανεπιστήμιο και την αναγκαιότητα να ασκηθεί πίεση για τη διακοπή των μαθημάτων. Η κούραση και η πολιτική κατεύθυνση του να «μεταφέρουμε» τους αγώνες και τις καταλήψεις στις σχολές οδήγησαν στην απόφαση να λήξει η κατάληψη, αλλά ο πρύτανης και το κράτος επέλεξαν να δείξουν «ποιοι έχουν την πρωτοβουλία των κινήσεων» με αποτέλεσμα να εκτεθούν κοινωνικά για 3^η φορά (η 2^η ήταν η αποτυχημένη εκκένωση πρυτανείας⁵) εκκελώνοντας την κατάληψη στις 11 Μαρτίου (λίγες ώρες πριν την ανακοινωμένη λήξη της). Αυτό με τη σειρά του οδήγησε στη μεγαλύτερη πορεία των τελευταίων χρόνων, με 10.000 ανθρώπους να κατεβαίνουν στον δρόμο, οδηγώντας σε συγκρουσιακές καταστάσεις.

5 Η 2^η προσπάθεια για την εκκένωση πρυτανείας αποτελεί άλλο ένα επεισόδιο-φιάσκο στην τηλεοπτική σειρά «ΕΛΑΣ vs φοιτητικό κίνημα». Μετά από την επίσκεψη του υπουργού Δημόσιας Τάξης Μιχάλη Χρυσοχοϊδη στη Θεσσαλονίκη, οι φοιτήτριες ενημερώνονται για πιθανή κινητοποίηση της αστυνομίας τις βραδινές ώρες, κάτι που «δένει» και με τις πληροφορίες για τις κλούβες των ΜΑΤ και οχήματα «αύρες» που εθεάθησαν να κινούνται στην εθνική οδό με κατεύθυνση από Αθήνα προς Θεσσαλονίκη. Η κατάληψη πρυτανείας καλεί σε συγκέντρωση υπεράσπισης, ενώ οι μπάτσοι με μηχανές και κλούβες κάνουν φραγμό γύρω από ολόκληρο το ΑΠΘ, αποκλείοντας την είσοδο και την έξοδο από αυτό. Εκατοντάδες φοιτητές και φοιτήτριες συγκεντρώνονται μέσα και μπροστά από την πρυτανεία φωνάζοντας συνθήματα, ενώ ταυτόχρονα λίγο πριν αποχωρήσουν οι μπάτσοι, μία πορεία που ξεκινάει από την κατεληγμένη θεάτρου σπιάει την απαγόρευση κυκλοφορίας και εισέρχεται στο ΑΠΘ, ενώ παράλληλα ένα τμήμα της χτυπιέται και απωθείται από την αστυνομία. Η αστυνομία μετά και από αυτό, αρχίζει σιγά σιγά να αποχωρεί. Φυσικά, πρέπει να σημειωθεί ότι παράλληλα καθηγητές αλλά και βουλευ(ρι)ές διάφορων κομμάτων βρέθηκαν έξω από το ΑΠΘ διαπραγματευόμενοι με τους υπεύθυνους της αστυνομίας. Γνωρίζουμε καλά ότι τα κόμματα και πιο συγκεκριμένα ο ΣΥΡΙΖΑ, έρχεται να διαμεσολαβήσει και να ενσωματώσει κάθε κοινωνική σύγκρουση και να τη μετατρέψει σε ζήτημα αντιπολιτεύσεως. Παρόλα αυτά, όσοι επέλεξαν να δουν μόνο αυτό, ξεχνάνε ότι και η ίδια η κίνηση των αγωνιζομένων επηρεάζει την κεντρική πολιτική σκηνή, και όχι μόνο το αντίστροφο. Τα ιδεολογικά «γυαλιά» συχνά τείνουν να υποτιμούν την κίνηση των αγωνιζομένων υποκειμένων και διαβάζουν την πραγματικότητα μόνο με τους όρους που χαράσσει μονομερώς το κράτος ή η εκάστοτε «ριζοσπαστική» κοσμοθεωρία.

Στη συνέχεια, μετά τη «λήξη» της κατάληψης πρυτανείας, ο αγώνας πράγματι άρχισε να επεκτείνεται σε ολόκληρο το ΑΠΘ, πολύ περισσότερες σχολές άρχισαν να παίρνουν αποφάσεις για καταλήψεις, σύλλογοι ενεργοποιήθηκαν μετά από χρόνια και άρχισαν να γίνονται αλληπάλληλες εκδηλώσεις και bazaar. Με δυο λόγια, το πανεπιστήμιο στο σύνολό του άρχισε να γίνεται οικειοποιήσιμο από τις φοιτήτριες, τις εργαζόμενες σε αυτό αλλά και από κατοίκους της πόλης, αρχίζοντας έτσι να λειτουργεί ως ένας ζωντανός δημόσιος χώρος αγώνα, κάτι που είχε να συμβεί πραγματικά χρόνια. Επιπλέον, τα συντονιστικά καταλήψεων των σχολών άρχισαν να αυξάνονται σε μέγεθος και να βαθαίνουν σε περιεχόμενα, οδηγώντας πολύ κόσμο στο να μπορέσει να εκφραστεί για πρώτη φορά αλλά και να μιλήσει στα αλήθεια για τη ζωή και για τα ζητήματα που τον απασχολούν εντός και εκτός πανεπιστημίου. Ταυτόχρονα, η αστυνομία πουθενά, ούτε στο campus αλλά και με πολύ λιγότερους ελέγχους από ότι συνήθως στην πόλη, δείχνοντας ότι όσο κατασταλτικοί και πειθαρχικοί και να είναι οι κρατικοί σχεδιασμοί, πάντα θα μεταλλάσσουν (έστω και προσωρινά) τη στρατηγική τους εξαιτίας της κοινωνικής κίνησης και των αντιστάσεων που αυτή εκφράζει.

Παρόλα αυτά, ακόμα και αν δεν έρθει η αστυνομία με μόνιμη παρουσία μέχρι το τέλος του ακαδημαϊκού έτους στα πανεπιστήμια, θα συνεχίσει να υπάρχει ένα πρόβλημα σε σχέση με τον αγώνα μας. Και αυτό το πρόβλημα είναι ότι πράγματι παράλληλα με την κατάληψη κάποιοι άλλοι κάνουν μάθημα. Ότι η έρευνα προχωράει σε πολλές σχολές στα πανεπιστήμια⁶ και ότι οι καθηγη(ρι)ές συνεχίζουν να προχωράνε την ύλη (ακόμα και αν αυτοί που το παίζουν αυτή την περίοδο πιο εναλλακτικοί ισχυρίζονται

6 Φωτεινή εξαίρεση αποτελεί το κτίριο της ΣΘΕ, που για ένα διάστημα οι φοιτήτριες και οι φοιτητές σταμάτησαν ένα μέρος του συνόλου των πανεπιστημιακών διαδικασιών και των ερευνητικών με αποτέλεσμα να τίθεται ζήτημα από τους καθηγητές για τη μη διενέργεια εξεταστικής ή η αναγκαιότητα εκκένωσης από την αστυνομία.

Φωτογραφία από τη διαδήλωση στις 11/3/21, την ημέρα της 2^{ης} εκκένωσης τις πρυτανείας

ότι κάνουν «μετα-μαθήματα» ή ότι ούτως ή άλλως το αντικείμενο που διδάσκουν είναι εκ φύσεως ριζοσπαστικό). Οπότε, παρά τη χρησιμότητα της κατάληψης για τη δημιουργία ενός κοινού χωροχρόνου και μίας δημόσιας κοινωνικής σφαίρας που δίνει ώθηση στον αγώνα, η ταυτόχρονη συνέχιση της παραγωγικής δραστηριότητας των μαθημάτων και της έρευνας οδηγεί τόσο στην έλλειψη ουσιαστικής πίεσης προς το κράτος για την άρση του νομοσχεδίου, όσο και στην αντίφαση τού να κάνεις κατάληψη αλλά να είσαι αναγκασμένη να παρακολουθείς και κανένα μάθημα ή να παραδώσεις τον Ιούνιο στην εξεταστική γιατί ξέρεις καλά ότι σε κανένα χρόνο δεν θα έχεις λεφτά από πουθενά. Έτσι, υπάρχει το πρόβλημα ότι οι καταλήψεις αυτή τη φορά δεν έδρασαν ακριβώς σαν «οδοφράγματα στον χρόνο», καθώς ο παραγωγικός χρόνος δεν έχει σταματήσει, απλά κάποιες και κάποια αποφάσισαν να διαφύγουν από αυτόν διεκδικώντας τον δημόσιο χώρο που τους προσφέρει ο αγώνας στα πανεπιστήμια. Αυτή η διαφυγή και ουσιαστικά η

αποχή κάποιων φοιτητριών και φοιτητών από τα μαθήματα προκειμένου να αγωνιστούν δεν είναι καθόλου αμελητέα, όπως αναφέραμε και πριν. Έβαλε τα θεμέλια σε μία δύσκολη συνθήκη για την εναντίωση στο νομοσχέδιο, παρέκαμψε τις απαγορεύσεις του κράτους, οικειοποιήθηκε το πανεπιστήμιο ως δημόσιο χώρο και έθεσε τις βάσεις για να διερευνηθεί το πώς μπορούμε να αγωνιστούμε στη νέα αυτή συνθήκη που το μάθημα μπορεί να μεταφέρεται με ένα κλικ στο διαδίκτυο.

Στο τελευταίο σημείο όμως, είναι επιτακτικό να σταθούμε, αν θέλουμε πραγματικά να έχει ισχύ και μία συνέχεια ο αγώνας μας. Γιατί όταν ένα κίνημα δεν διευρύνεται, τότε είναι που αρχίζει να υποχωρεί. Η διεύρυνση του κινήματος, θα ισχυριστούμε ότι περνάει κυρίως από το σταμάτημα των παραγωγικών διαδικασιών εντός του πανεπιστημίου, που θα δώσει τη δυνατότητα σε όλες τις φοιτήτριες, τις ερευνήτριες, τους μεταπτυχιακούς, τις συμβασιούχες καθηγήτριες να συζητήσουν για τα προβλήματα

και τις ανάγκες τους, προσφέροντας τη δυνατότητα να αναδυθούν στην επιφάνεια με εκρηκτικό τρόπο. Αυτή η διερεύνηση δεν μπορεί να αφεθεί για το μέλλον, καθώς σύντομα πιστεύουμε ότι θα βρεθούμε μπροστά σε καταστάσεις όπου το πανεπιστήμιο θα λειτουργεί κανονικά και δια ζώσης αλλά η τηλεκπαίδευση θα χρησιμοποιείται για έκτακτες συνθήκες (πχ καταλήψεις, απεργία κ.ά.).

Υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι που θα μπορούσαμε να κινηθούμε προς αυτή την κατεύθυνση, χωρίς κανέναν φυσικά να μπορεί να εγγυηθεί απόλυτα για την επιτυχία του. Από τη μεγαλύτερη συμμετοχή των φοιτητών στις κινητοποιήσεις ή έστω την αποχή από τις εκπαιδευτικές διαδικασίες που να καθιστούν τα διαδικτυακά μαθήματα κενά νοήματος, όπως είχαν καταφέρει σε ένα μικρό βαθμό τα τμήματα των καλών τεχνών της Θεσσαλονίκης, μέχρι το μπλοκάρισμα ερευνητικών και εργαστηρίων σε σχολές που έχουν μεγάλη σημασία για τη διεξαγωγή των μαθημάτων, όπως κατάφεραν σχολές όπως το Φυσικό. Επίσης η απεργία ή η αποχή των καθηγητών και των καθηγητριών⁷ θα μπορούσε να αποτελέσει ένα κομβικό γεγονός για τη σύνδεση μεταξύ αγωνιζόμενων καθηγητών και φοιτητών, κάτι που φυσικά μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω μίας διαρκούς απεύθυνσης και πίεσης του φοιτητικού σώματος προς όσους και όσες καθηγητ(ρι)ές ισχυρίζονται ότι βρίσκονται «κοντά μας αλλά δεν μπορούν να κάνουν τίποτα», αλλά και προς τα συνδικαλιστικά τους όργανα που πουλάνε προοδευτισμό και αντίσταση δίχως να αποφασίζουν τίποτα για την πραγματική ενίσχυση του αγώνα.

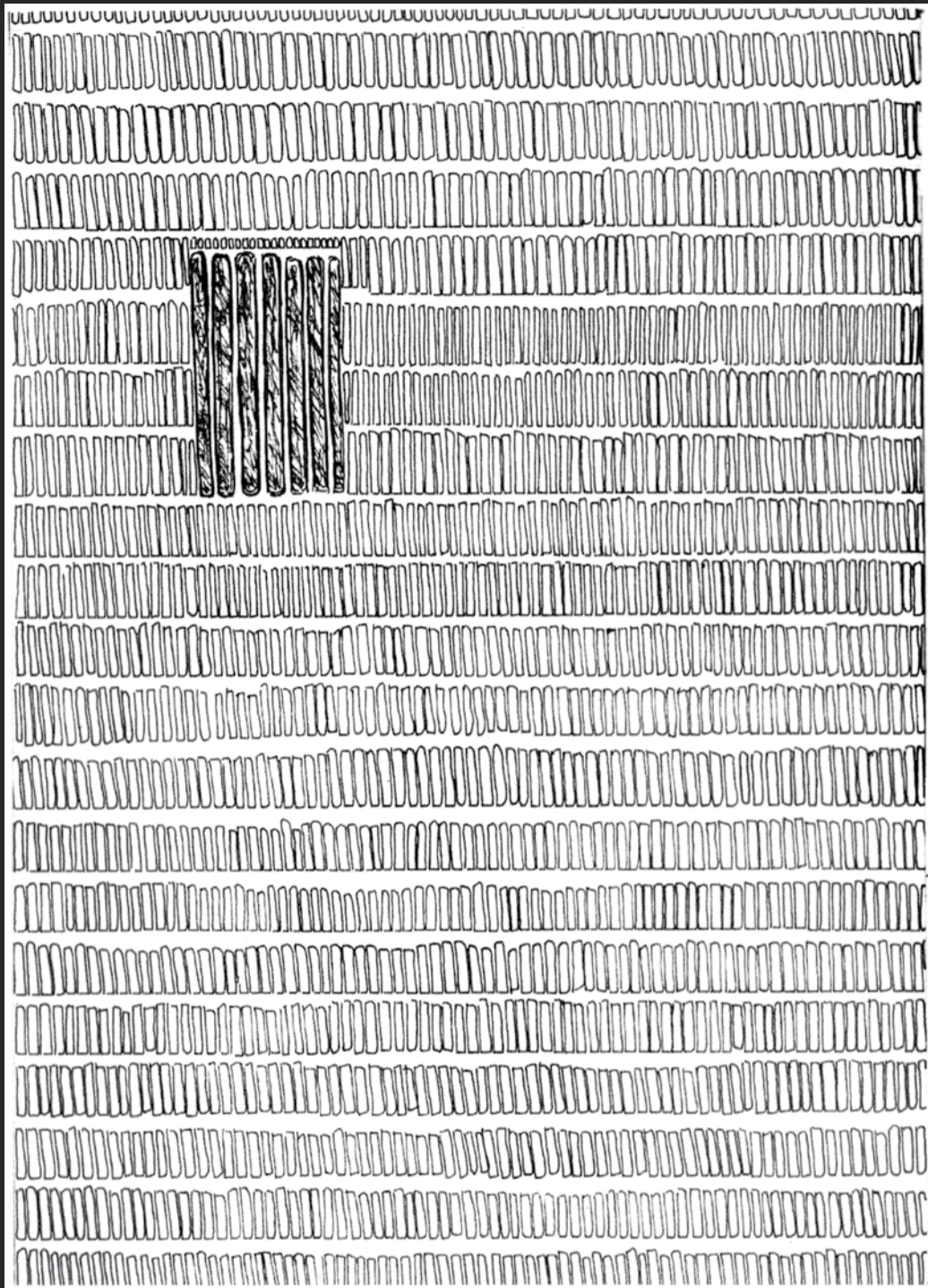
Οφείλουμε να σημειώσουμε ότι το εκπαιδευτικό νομοσχέδιο ταυτίστηκε με την ύπαρξη της αστυνομίας εντός του πανεπιστημίου και έτσι αποτέλεσε τον εξειδικευμένο τρόπο που εκφράστηκε η γενικότερη αστυνομική διαχείριση της πανδημίας στο επίπεδο των φοιτητριών και των φοιτητών. Αυτός ήταν ο τρόπος που δόθηκε ευκαιρία στον κόσμο γύρω από το πανεπιστήμιο να αντιδράσει σε αυτό που συμβαίνει γενικότερα, σε άμεση συνάρτηση φυσικά με τη διεκδίκηση της κοινωνικότητάς του αλλά και για να εκφράσει μία διαφορετική προσδοκία σε σχέση με την εξέλιξη της ύπαρξής του εντός του πανεπιστημίου. Παρόλα αυτά, αν το κίνημα συνεχίσει να εστιάζει κυρίως στην αστυνομία και στην κατα-

στολή, και όχι σε αυτά που έρχονται να περιφρουρήσουν και να προωθήσουν αυτές, δηλαδή την εντατικοποίηση και την αύξηση του κόστους φοίτησης, δυστυχώς μπορεί να καταλήξει να έχει απλά μία αντιπολιτευτική λειτουργία. Δηλαδή, να αφεθεί στα χέρια μίας πολιτικής δύναμης που θα έρθει να «καταργήσει την πανεπιστημιακή αστυνομία» ή ακόμα και τον νόμο, όταν έρθει στα πράγματα, αλλά μάλλον θα αφήσει στο απυρόβλητο τις υπόλοιπες ρυθμίσεις της αναδιάρθρωσης που οδηγούν στην εντατικοποίηση και την αύξηση του κόστους φοίτησης.

Πέρα από την «αντίσταση» στο νέο εκπαιδευτικό νομοσχέδιο που αποτελεί έναν δυναμικό, αλλά, παρόλα αυτά, αμυντικό αγώνα, ίσως θα πρέπει να στρέψουμε το βλέμμα και σε ζητήματα που μας υποτιμούν και μας εντατικοποιούν εδώ και χρόνια εντός του πανεπιστημίου. Από την κατάργηση των απουσιών στα μαθήματα και στα εργαστήρια, μέχρι την ελεύθερη πρόσβαση στη λέσχη φαγητού και σε δωρεάν μετακινήσεις, από την κατάργηση διδασκτρών στα μεταπτυχιακά μέχρι και την κατοχύρωση συλλογικών συμβάσεων εργασίας και ασφάλισης για τις εργαζόμενες στην έρευνα, από την εναντίωση στα κλειδώματα στις σχολές μέχρι και το άνοιγμα του πανεπιστημίου για κοινωνική και πολιτική χρήση, από την απομάκρυνση των καθηγητών με παραβιαστικές συμπεριφορές μέχρι και τη διεκδίκηση μισθού για τη φοιτητική μας εργασία που χρησιμεύει σε εταιρείες ή καθηγητές, έχουμε ένα ολόκληρο κόσμο να διεκδικήσουμε στο κάθε μέρα και αυτές οι διεκδικήσεις σίγουρα δεν περιορίζονται μόνο στην κατάργηση ενός νόμου.

Βαδίζουμε σε αχαρτογράφητα νερά, αλλά πρέπει να συνεχίσουμε να κωπηλατούμε παγώνοντας την παραγωγική διαδικασία και διεκδικώντας ενάντια στην υποτίμηση μας· και πριν βρεθούμε στην άμπωτη της εντατικοποίησης και της μοναξιάς, να ενισχύσουμε την πλημμυρίδα των καταλήψεων και της συλλογικής ζωής.

⁷ Μόνο η σχολή θεάτρου κατάφερε στην αρχή του αγώνα να οδηγήσει σε πλήρη αποχή από τα μαθήματα για 2 εβδομάδες όλους τους καθηγητές και τις καθηγήτριες.

Ο πίνακας έχει ως θεματική τη λεγόμενη «Κόκκινη Εβδομάδα» του 1914 στην Ιταλία: 7 ημέρες εξέγερσης που, για μια φευγαλέα στιγμή, άγγιξαν την ευφορία της κοινωνικής επανάστασης. Βλέπουμε πολλές μικρές λωρίδες να ακολουθούν η μία την άλλη, με τον ίδιο ρυθμό και την ίδια ένταση. Αλλά να, ξαφνικά μια παραμόρφωση, μια αναστάτωση, μια ρωγμή: 7 λωρίδες μεγαλώνουν και ξεφεύγουν από τη νόρμα – η κανονικότητα διακόπτεται. Κι αμέσως μετά η αποκατάσταση: τα γεγονότα στοιχίζονται ξανά μηχανικά... εν αναμονή ενός νέου συμβάντος που θα αποσταθεροποιήσει εκ νέου τη ροή τους.

Κι ερχόμαστε στο σήμερα: η νέα κανονικότητα της covid-19 δημιουργεί τις δικές μας μονότονες λωρίδες, αποτελούμενες από συνεχόμενα lockdowns, αμέτρτους

ελέγχους, επαναλαμβανόμενα μηνύματα για να βγαίνουμε έξω, όλο και περισσότερους θανάτους, μοναξιά κι απογοήτευση.

Και ξαφνικά η ρωγμή: καταλήψεις στο ΑΠΘ, ένα campus να σφύζει από ζωή, πορείες και συγκρούσεις με τους μπάτσους, εκδηλώσεις, συζητήσεις κι αντιμαθήματα, το kinimatorama να κοντεύει να σκάσει και η Πέμπτη ξαφνικά να γίνει η αγαπημένη μέρα της εβδομάδας. Πολλές λωρίδες που χαλάσανε μια και καλή τη μονοτονία, κι απ' ό,τι φαίνεται συνεχίζουν και συνεχίζουν... μέχρι που δεν θ' αποτελούνε πια παρένθεση.

Ο δικός μας πίνακας θα είναι διαφορετικός.

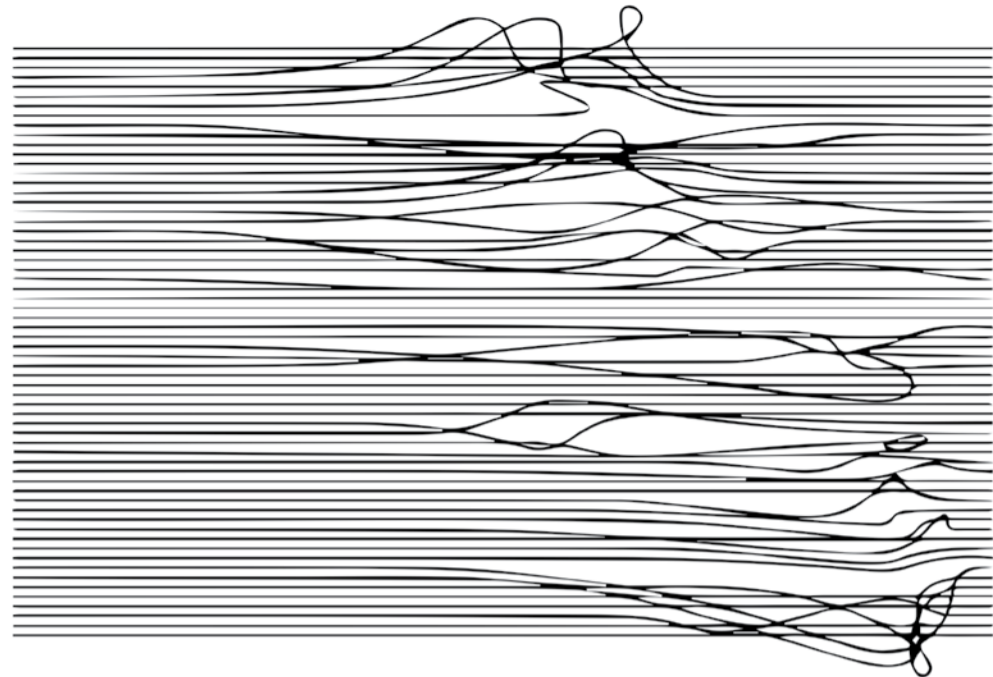
Πέρα από τα τηλεοπτικά πλατό και τις δικαστικές αίθουσες:

η ανάδυση των έμφυλων αντιστάσεων σε σχέση με τις παραβιαστικές συμπεριφορές καθηγητών στα πανεπιστήμια της Θεσσαλονίκης

από τις καταγγελίες στο πανεπιστήμιο...

Τον τελευταίο περίπου χρόνο έχει ανοίξει στο εσωτερικό των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, όπως και στον ευρύτερο δημόσιο λόγο το ζήτημα των σεξουαλικών παραβιάσεων σε διάφορους εργασιακούς και εκπαιδευτικούς χώρους. Εμείς ωστόσο, θα προσπαθήσουμε να ασχοληθούμε με τις καταγγελίες που αφορούν καθηγητές του ΑΠΘ και του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, τις οποίες μάθαμε και παρακολουθήσαμε πιο άμεσα. Πιθανώς, αντίστοιχες καταγγελίες έχουν βγει και σε άλλα ιδρύματα, χωρίς όμως –τουλάχιστον από όσο γνωρίζουμε– να έγιναν ευρύτερα γνωστές. Πιο συγκεκριμένα, τον Σεπτέμβριο του 2020 βγήκαν δημόσια καταγγελίες για σεξουαλική παραβίαση που αφορούν καθηγητές από τα τμήματα της κινηματογράφου στο ΑΠΘ και της μαιευτικής στα ΤΕΙ, ενώ τον Γενάρη του 2021 φοιτήτριες και απόφοιτες των τμημάτων της γεωλογίας και του ιστορικού-αρχαιολογικού δημοσιοποίησαν, αρχικά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, περιστατικά σεξουαλικής παρενόχλησης που αφορούσαν πρώην αλλά και εν ενεργεία καθηγητές στα εν λόγω τμήματα. Τα περιστατικά αυτά δεν ήταν φυσικά μεμονωμένα, αντίθετα εκατοντάδες γυναίκες σε κάθε τμήμα κατάφεραν να εκφράσουν το βίωμα της σεξουαλικοποιημένης παραβίασης που έχουν υποστεί από καθηγητές μέσα στους χώρους του πανεπιστημίου. Μάλιστα, σε κάποια τμήματα, όπως στο ιστορικό-αρχαιολογικό οι καταγγελίες αυτές αφορούσαν όχι μόνο έναν, αλλά 4 πρώην και νυν καθηγητές του τμήματος, αναδεικνύοντας το γεγονός ότι αποτελούσε μία συνήθη «πρακτική» των διάφορων καθηγητών.

Δυστυχώς, η δημοσιοποίηση αυτών των περιστατικών δεν μας παραξένεψε. Αντί-

θετα, μας υπενθύμισε για μία ακόμη φορά ότι ο σεξισμός, οι σεξουαλικοποιημένες επιθέσεις και οι παραβιάσεις αποτελούν δομικό κομμάτι της καπιταλιστικής κοινωνίας και αναπαράγουν με πιο επιθετικούς όρους τον έμφυλο διαχωρισμό. Αποτελούν συνηθισμένες πρακτικές της έμφυλης υποτίμησης και εκμετάλλευσής μας στους χώρους εργασίας και εκπαίδευσης, στην ιδιωτική σφαίρα της οικογένειας ή στον δημόσιο χώρο. Ταυτόχρονα, η ίδια η σχέση μεταξύ καθηγητών και φοιτητριών εμπεριέχει μία μορφή εξουσίας και επιβολής, η οποία καταφέρνει να αορατοποιήσει παραβιαστικές συμπεριφορές και εν τέλει να νομιμοποιήσει την ύπαρξή τους. Η εκπαιδευτική διαδικασία επομένως, «διευκολύνει» την πραγματοποίηση και απόκρυψη των παραβιαστικών συμπεριφορών, οι οποίες καταφέρνουν εντέλει την περαιτέρω υποτίμηση και επισφαλαιοποίηση των φοιτητριών εντός του πανεπιστημίου. Θα μπορούσε να αναρωτηθεί καμία πως γίνεται για χρόνια ή ακόμη και δεκαετίες, εκατοντάδες φοιτήτριες να έχουν παρενοχληθεί από καθηγητές και να μην γίνονταν γνωστά τα περιστατικά αυτά. Από τα σεξιστικά σχόλια την ώρα του μαθήματος και το «χαλαρό» πέσιμο στις αίθουσες διδασκαλίας, μέχρι το κάλεσμα στο γραφείο με πρόσχημα τον βαθμό ή την επανεξέταση, τις κλειδωμένες πόρτες και τη σωματική επιβολή, το κόψιμο στο μάθημα σε περίπτωση άρνησης και οι απειλές αν τολμήσεις να επικοινωνήσεις σε κάποιον/α αυτό που έζησες ήταν και συνεχίζει να είναι μία πραγματικότητα που πρέπει πολλές από εμάς να αντιμετωπίζουμε κάθε μέρα. Αντιλαμβανόμαστε, ότι η ενοχή που μπορεί πολλές να ένιωσαν, ο φόβος αντίδρασης ή έκθεσης των συμπεριφορών αυτών, είτε γιατί δεν θα σε πιστέψουν και θα θεωρηθείς εσύ υπαίτια είτε γιατί θα «κόβεις» επ' αόριστον στα μαθήματα και δεν θα τελειώσεις ποτέ τη γαμωσκολή, ακόμη και οι απειλές από τους ίδιους τους καθηγητές/ παραβιαστές ή η συγκάλυψη από άλλους καθηγητές λόγω αδιαφορίας ή και φόβου για τη θέση τους, αποτελούν βασικούς παράγοντες που συχνά καθιστούν τόσο δύσκολη την επικοινωνία αυτών των πε-

ριστατικών ακόμη και στις συμφοιτήτριές μας, πόσο μάλλον την ευρύτερη δημοσιοποίησή τους.

...στις καταγγελίες στα πλατό

Στο σημείο αυτό, μπορούμε να επισημάσουμε ότι, όλα αυτά τα υποκείμενα στο ΑΠΘ και αλλού κατάφεραν να εκφράσουν τα βιώματά τους σε μία κοινωνική συνθήκη όπου όλο και πιο πολλές καταγγελίες σεξουαλικοποιημένης βίας εκφράζονται στον δημόσιο λόγο. Με αφορμή δηλαδή, τις καταγγελίες για βιασμούς που αφορούσαν τον χώρο του αθλητισμού, κατάφεραν να εκφραστούν αντίστοιχα περιστατικά και στους χώρους του θεάματος, στο πανεπιστήμιο κλπ, δημιουργώντας μία κίνηση αντίστοιχη του κινήματος «Me Too», που είχε εκφραστεί στην Αμερική το 2017. Οι καταγγελίες αυτές ανέδειξαν για πρώτη φορά τόσο διευρυμένα στην ελληνική κοινωνία την πολλαπλότητα και τη συχνότητα της σεξουαλικοποιημένης βίας και επιβολής στο εσωτερικό διάφορων εργασιακών και εκπαιδευτικών κλάδων, καθώς και τους φορείς εξουσίας μέσα από τους οποίους εκφράζονταν. Χαρακτηριστικό είναι ότι τα περιστατικά αφορούν αθλητικούς παράγοντες και προπονητές, σκηνοθέτες και πρωταγωνιστές, καθηγητές πανεπιστημίου κλπ, ανδρικά υποκείμενα δηλαδή, τα οποία εκμεταλλευόμενα τη θέση τους μπορούν με ευκολία να ασκούν εξουσία και να επιβάλλονται άμεσα ή έμμεσα χωρίς να κινδυνεύουν.

Έτσι, το ελληνικό «Me Too» δεν ήρθε ούρανοκατέβητα να κατακλύσει για λίγους μήνες τις οθόνες μας. Αντίθετα φαίνεται πως εκφράστηκε σε μία συγκυρία που προϋπήρχε μία κοινωνική κίνηση η οποία έχει ενταθεί τα τελευταία χρόνια και αναδεικνυει κοινωνικά, ζητήματα φύλου και σεξουαλικότητας, έμφυλης καταπίεσης και βίας. Αυτή η προϋπάρχουσα κοινωνική διεργασία που εκφράστηκε με αυτόνομους, αλλά ενίοτε και θεσμικούς όρους, ήταν

που κατέστησε πιο εύκολη τη δημοσιοποίηση και κοινωνικοποίηση των καταγγελιών. Το αποτέλεσμα ήταν να ανοίξει για πρώτη φορά τόσο έντονα στον δημόσιο λόγο το ζήτημα της έμφυλης βίας και καταπίεσης, να αναδεικτούν περιστατικά που πολύ δύσκολα θα κρίνονταν στο παρελθόν άξια να προβληματίσουν τους τηλεοπτικούς δέκτες και να απασχολήσουν σταθερά την ελληνική κοινωνία με τέτοιου είδους ζητήματα.

Ταυτόχρονα βέβαια, σε αντιστοιχία και με το κίνημα του «Me Too» στην Αμερική και τα όρια που μπορεί να συνάντησε, το κέντρο βάρους στον δημόσιο λόγο έπεσε στις καταγγελίες που αφορούν τον χώρο του θεάματος. Η τηλεοπτική αναγνωρισιμότητα των εμπλεκόμενων προσώπων και το συμβολικό κύρος που μπορεί να έχει ένας τηλεοπτικός ηθοποιός ή μία εθνική ολυμπιονίκης¹ καθιστά τα περιστατικά σεξουαλικής και εργασιακής κακοποίησης που εκφράστηκαν, μία «τζουσι» είδηση, η οποία εύκολα μπορεί να καταλάβει τηλεοπτικό χρόνο ή περισσότερα views στα social media. Μπορεί η συμβολική ταύτιση με αναγνωρίσιμες περσόνες να ενεργοποίησε και άλλα υποκείμενα (όπως οι φοιτήτριες στο ΑΠΘ) να μιλήσουν, ωστόσο, αντιλαμβανόμαστε ότι η ατομική δήλωση του ότι «και εγώ έχω βιώσει κάτι αντίστοιχο» δεν είναι de facto εύκολη. Η περιγραφή και δημοσιοποίηση μίας βιωμένης εμπειρίας μπορεί συχνά να είναι πολύ δύσκολη για τα υποκείμενα και να επαναφέρει τραυματικές εμπειρίες, το μοίρασμα των οποίων μπορεί να φαντάζει αδύνατο. Πόσο μάλλον, όταν επιχειρείται η διατύπωση της καταγγελίας εντός του χώρου όπου το περιστατικό συνέβη, σε συνδυασμό με την κοινωνική θέση του υποκειμένου που προβαίνει σε αυτήν. Ο φόβος απόλυσης ή το κόψιμο στα μαθήματα, η δυσκολία να βγει κάποια από μία κακοποιητική σχέση ή να διαλύσει τον οικογενειακό δεσμό, με κίνδυνο να μην την πιστέψουν ή να μην μπορεί να το αποδείξει, η ενοχή για όλη αυτή τη βία που βιώνεται (είτε γιατί αντιλαμβάνεται ότι δεν της αξίζει και ταυτόχρονα δεν μπορεί να ξεφύγει από αυτό, είτε γιατί με έναν τρόπο νιώθει να ευθύνεται) αποτελούν σημαντικούς παράγοντες, οι οποίοι μπορεί να παραμερίζονται τελείως ή να συσκοτίζονται μέσα από την ατομική τοποθέτηση των διασώζων. Μετά τις τόσες καταγγελίες γυναικών που βρίσκονται στον χώρο του θεάματος και αλλού, μπορεί να φαίνεται

εύκολη υπόθεση η αντιμετώπιση περιστατικών από υποκείμενα που δεν φαίνεται να έχουν πολλά να ρισκάρουν. Αν όμως είδαμε σε αυτή τη συγκυρία να αναδύεται έντονα η αντανakλαστική απάντηση «γιατί το θυμήθηκαν τώρα;», πώς φανταζόμαστε ότι θα αντιμετωπιζόνταν άτομα τα οποία δεν κατέχουν ούτε το υλικό ούτε το συμβολικό κεφάλαιο να αντιμετωπίσουν τους κακοποιητές τους, χωρίς να στιγματιστούν από τα στενά περιβάλλοντα στα οποία ανήκουν; Παράλληλα, πέραν του ψυχικού κόστους της εκάστοτε δημοσιοποίησης κάποιας παραβίασης, η θεσμική, νομική και οικονομική κάλυψη που έχει μία τηλεοπτική περσόνα, δεν είναι δεδομένη για όσες είναι άνεργες ή επισφαλείς, για όσες δουλεύουν σε σκατοδουλειές και ίσα ίσα καλύπτουν τα έξοδά τους, πόσο μάλλον για μετανάστριες που δεν έχουν καν πρόσβαση σε νομικές παροχές.

Αυτό, σε καμία περίπτωση δεν το αναφέρουμε για να υποτιμήσουμε τη δημόσια έκφραση των καταγγελιών τον τελευταίο καιρό. Ίσα ίσα πιστεύουμε ότι αποτέλεσαν ένα σημαντικό βήμα για την έκφραση και κοινωνικοποίηση αυτών των ζητημάτων. Θέλουμε όμως να αναδείξουμε ότι σε έναν βαθμό αορατοποιούν όλες εκείνες τις καταγγελίες που δεν μπόρεσαν να εκφραστούν, εκείνες που δεν πήραν δημοσιότητα γιατί δεν εκπορεύτηκαν από τηλεοπτικές περσόνες, εκείνες που δεν έφτασαν στα δικαστήρια γιατί δεν μπορούσαν να βρεθούν αποδεικτικά στοιχεία ή γιατί δεν μπόρεσαν να έχουν την απαραίτητη νομική κάλυψη ή την οικονομική δυνατότητα να το πράξουν. Συχνά, η αποκλειστική χρήση της θεσμικής – νομικής διεκδίκησης μπορεί να επιφέρει εκ νέου την έμφυλη βία που υπόκεινται καθημερινά φοιτήτριες, επισφαλείς εργαζόμενες, μετανάστριες και άνεργες.

Εν ονόματι του νόμου;

Επιστρέφοντας στις καταγγελίες στο ΑΠΘ, παρά τη φαινομενικά γρήγορη ανταπόκριση των πρυτανικών αρχών, η τοποθέτησή τους περιορίστηκε σε πολύ συγκεκριμένα θεσμικά πλαίσια. Τόσο οι σύλλογοι των καθηγητών, όσο και οι πρυτανικές αρχές έσπευσαν να καταδικάσουν τις παραβιαστικές συμπεριφορές εντός του πανεπιστημίου, αλλά και να παραπέμψουν τις φοιτήτριες στις δικαστικές αρχές. Αποποιήθηκαν εξαρχής την όποια ευθύνη φέρει το πανεπιστήμιο για ό,τι συμβαίνει στο εσωτερικό του, επικαλούμενοι το δικαστικό σώμα ως το μόνο που μπορεί να κρίνει και να αποφασίσει ποιος είναι ένοχος και ποιος όχι. Εν τέλει, ύστερα και από τη δημόσια τοποθέτηση της Κεραμέως, έγινε εισαγγελική παρέμβαση για τις ελάχιστες επώνυμες καταγγελίες που επέλεξαν να κινηθούν νομικά. Βλέπουμε λοιπόν, ότι

οι καταγγελίες εκατοντάδων φοιτητριών οι οποίες για τους όποιους λόγους δεν επέλεξαν τη νομική οδό θα παραμείνουν θαμμένες καθώς το πανεπιστήμιο δεν τις θεωρεί άξιες λόγου. Την ίδια στιγμή που οι παραβιάσεις από «εξωπανεπιστημιακούς» στους χώρους των ιδρυμάτων χρησιμοποιούνται τόσο από την κυβέρνηση, όσο και από καθηγητ(ρι)ές σε διάφορα τμήματα με σκοπό να δικαιολογήσουν την ύπαρξη της πανεπιστημιακής αστυνομίας, δεν γίνεται ούτε λόγος για την πλειοψηφία των καταγγελιών που αφορούν τους ίδιους τους καθηγητές, ούτε και την πατριρχική φύση του ρόλου της αστυνομίας, μέσω του οποίου ασκείται καθημερινή βία με σεξιστικά χαρακτηριστικά². Ουσιαστικά, το μόνο μέτρο που έλαβε το ΑΠΘ για την αντιμετώπιση των καταγγελιών ήταν η επανασύσταση της Επιτροπής Ισότητας Φύλων ως το αρμόδιο όργανο στο οποίο μπορούν να απευθύνονται οι φοιτήτ(ρι)ες για αντίστοιχα περιστατικά. Μάλιστα, σύμφωνα με δηλώσεις του πρύτανη, από τα 1.500 μείλ! με καταγγελίες που στάλθηκαν στη γραμμή επικοινωνίας της επιτροπής, στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι μαρτυρίες είναι ανώνυμες και άρα δεν χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.

Φυσικά η στάση των πρυτανικών αρχών που σπεύδουν να καταδικάσουν αποποιοούμενοι την όποια ευθύνη φέρει το πανεπιστήμιο δεν μας εκπλήσσει. Αντίθετα, αποτελεί μία ακόμη πτυχή της έμφυλης υποτίμησής μας εντός και εκτός του χώρου του πανεπιστημίου, συμπληρώνοντας το παζλ των παραβιαστικών συμπεριφορών που συναντάμε παντού: από συμφοιτητές και καθηγητές μας, μέχρι τα αφεντικά ή τους αγνώστους στον δρόμο. Αναγνωρίζουμε, ότι οι όποιες πρυτανικές αρχές θα ασχολούνταν μόνο με τις καταγγελίες που ακολουθούν τη θεσμική οδό. Ωστόσο, η νομική οδός, όπως αναφέραμε και προηγουμένως παρέχεται ως δυνατότητα για ελάχιστα υποκείμενα. Η απονομή δικαιοσύνης άλλωστε ενέχει ταξικά, ρατσιστικά και σεξιστικά κριτήρια και συχνά επιδιώκει την αναπαραγωγή των διαχωρισμών που συντηρούν τη λειτουργία αυτού του κόσμου. Δεν έχουμε αυταπάτες για τη λειτουργία που επιτελεί η αστική δικαιοσύνη. Άλλωστε ο ρόλος του δικαστηρίου δεν θα μπορούσε να είναι πολύ διαφορετικός από το καπιταλιστικό σύστημα εντός του οποίου λειτουργεί, ούτε θα μπορούσε να αντιμετωπίζει πραγματικά ισότιμα τα υποκείμενα σε έναν κόσμο όπου διαχωρίζονται ιεραρχικά και κατακερματίζονται σε επιμέρους ταυτότητες και θέσεις. Επιπλέον, η ορατοποίηση της έμφυλης σχέσης και της βίας που αυτή μπορεί να εμπερικλείει και η τοποθέτησή της στον

1 Η καταγγελία της Σοφίας Μπεκατώρου, παρά τις γνωστές αντιδραστικές φωνές που αναρωτήθηκαν «μετά από τόσα χρόνια το θυμήθηκε», αγκαλιάστηκε από την ελληνική κυβέρνηση ακριβώς λόγω της θέσης της καταγγέλλουσας, δηλαδή, ως μίας αθλήτριας «που έχει κάνει υπερήφανο τον ελληνικό λαό με τις επιδόσεις της». Η ελληνική κυβέρνηση λοιπόν έσπευσε να αναδείξει τις καταγγελίες, εντάσσοντάς τις σε ένα πλαίσιο εθνικής ρητορείας που οφείλουν να επιλύονται μέσα από το νομικό πλαίσιο. Αναρωτιόμαστε αν ποτέ θα υπήρχε η ίδια ευαισθησία από τους κυβερνώντες αν η καταγγέλλουσα ήταν μία μετανάστρια, μία εργάτρια του σεξ ή μία γραμματέας σε υπουργικό γραφείο...

2 Περισσότερα για το ζήτημα της ασφάλειας εντός του πανεπιστημίου μπορούν να βρεθούν στο κείμενο Για το περιβόητο ζήτημα της «ασφάλειας» στα ελληνικά πανεπιστήμια, του παρόντος εντύπου.

δημόσιο διάλογο μέσω της νομικής οδού και του θεάματος, μπορεί να δράσει φυσικοποινικά σε σχέση με τις επιπτώσεις της εξουσίας επάνω μας και να καθλώσει υποκείμενα σε συγκεκριμένες ταυτότητες, ενώ ταυτόχρονα, παγιώνεται ο ορισμός τους με βάση την κατηγορία του τραύματος και της ευπάθειας. Έχουμε δει δηλαδή, τις αποφάσεις των δικαστηρίων και τη θεαματική αναπαράστασή τους, να μετατρέπουν τα υποκείμενα σε θύματα που απλά χρήζουν προστασίας από το κράτος και τους θεσμούς του, οι οποίοι με αυτόν τον τρόπο ενδυναμώνονται και νομιμοποιούνται κοινωνικά. Οι νομοθεσίες και η εφαρμογή τους μεταφράζουν τα έμφυλα ζητήματα και τις ανισότητες στο επίπεδο της εξουσίας και της εφαρμογής της.

Παρόλα αυτά, δεν μπορούμε να αναιρέσουμε τη σημασία που μπορεί να έχει για τα ίδια τα υποκείμενα η προσφυγή τους στο δικαστήριο. Η δικαστική διαχείριση αυτών των ζητημάτων, δημιουργεί τη δυνατότητα για άλλο ένα πεδίο αγώνα και η (ενδεχόμενη) νομική τους δικαίωση μπορεί να αποτελέσει μια παρακαταθήκη όσον αφορά στην αντιμετώπιση αντίστοιχων καταστάσεων. Προφανώς, σε έναν κόσμο όπου οι διαχωρισμοί καταπίνουν κάθε κομμάτι της ζωής μας, δεν μπορούμε παρά να ισχυριστούμε ότι η συνολική υπέρβαση αυτών των διαχωρισμών και της βίας που αναπαράγουν, προχωράει χέρι-χέρι με την υπέρβαση αυτού του κόσμου. Παρ' όλα αυτά, πολύ συχνά καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα που προκύπτουν εντός των δοσμένων συνθηκών και εκτιμούμε ότι οι σχέσεις μας και οι αγώνες που δίνουμε, μπορούν να χαράξουν κατευθύνσεις οι οποίες κινούνται επιθετικά προς το ευρύτερο σύστημα που μας καταπιέζει. Η νομική δικαίωση σε σχέση με ένα έμφυλο ζήτημα θα μπορούσε να χαρακτηρίζεται από τη νίκη ενός αγώνα που έχει πιέσει προς αυτήν την κατεύθυνση, σε ένα πλαίσιο όπου κατά κύριο λόγο τα έμφυλα ζητήματα κρύβονται κάτω από το χαλί ή δεν δικαιώνονται ποτέ. Έτσι, σε έναν αγώνα ή μία διεκδίκηση εντός και εκτός του πανεπιστημίου είναι σημαντικό να χρησιμοποιούμε όσα μέσα διαθέτουμε με σκοπό να αναδείξουμε ή να απαντήσουμε στα ζητήματα που προκύπτουν³. Εξίσου σημαντικό είναι όμως να μπορούμε να

3 Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτέλεσε ο αγώνας που έτρεξε το αυτόνομο σχήμα ιστορικού-αρχειολογικού τον Δεκέμβριο του 2016 σχετικά με τη σεξουαλική επίθεση που δέχτηκε μέλος του σχήματος στον χώρο εργασίας της. Ο αγώνας συνδύασε τόσο την ανάδειξη του ζητήματος με κοινωνικούς και αυτόνομους όρους στη γειτονιά που συνέβη το περιστατικό, όσο και την καταγγελία στην επιθεώρηση εργασίας για εργατικά χρωστούμενα και όχι για την σεξουαλική παραβίαση καθεαυτή, καθώς όπως η επιθεώρηση εργασίας επισήμανε, δεν μπορεί να αποδειχθεί από τις εργαζόμενες. Η παρουσίαση και ο απολογισμός του αγώνα αυτού μπορεί να βρεθεί εδώ: <https://autonomohistarch.espivblogs.net/2017/06/03/eisigisi-den-ftaneiroy-doyleyoygyme-th/>.

κάνουμε κριτική στη φύση και την ύπαρξη αυτών των μέσων, δηλαδή το γεγονός ότι αναγκάζομαστε να τα χρησιμοποιήσουμε, σημαίνει ότι είναι απαραίτητο να διερευνήσουμε τους τρόπους που θα τα καταστρέψουμε. Γνωρίζουμε καλά ότι ο νόμος μπορεί να στραφεί απέναντι σε μας και στις κοινότητες αγώνα. Δεν θα μπορούσαμε δηλαδή, να συμμετέχουμε σε μία γενικότερη προσέγγιση που αγωνίζεται για αυστηρότερες ποινές, για περισσότερες φυλακές και για περισσότερη αστυνομία υποτίθεται για χάριν της προστασίας μας από την έμφυλη βία, παρά το γεγονός ότι θα εναντιωνόμασταν σε έναν νόμο που μας πλήττει ή μπορεί να τρέχαμε δικαστικά μια υπόθεση παραβίασης.

Τέλος, αναγνωρίζουμε ότι άλλο είναι η δικαίωση εντός του δικαστηρίου και άλλο η εφαρμογή αυτής της απόφασης. Πέρα δηλαδή, από το τυπικό σύνταγμα των νόμων, υπάρχει και το πραγματικό σύνταγμα των κοινωνικών σχέσεων που επηρεάζει τα υποκείμενα στην καθημερινή τους ζωή. Εκεί είναι και το πραγματικό πεδίο που οφείλουμε να δώσουμε τη μάχη ενάντια στην υποτίμηση και τη βία που δεχόμαστε ως υποκείμενα που η ύπαρξη τους κατασκευάζεται μέσα από τον έμφυλο διαχωρισμό.

Πέρα από το εγώ... οικοδομώντας την πολλαπλότητα του εμείς

Για εμάς, οι καταγγελίες είναι σημαντικές ανεξάρτητα από το αν ακολούθησαν ή όχι τη δικαστική οδό. Θεωρούμε σημαντικό να βρισκόμαστε δίπλα σε όσες έχουν υποστεί κάποια κακοποινική συμπεριφορά εντός και εκτός του πανεπιστημίου, σε όσες κατάφεραν να εκφράσουν και να δημοσιοποιήσουν όσα έχουν βιώσει, αλλά και σε όσες παραμένουν αόρατες και δεν κατάφεραν ποτέ να μιλήσουν ή και να ακουστούν. Αυτό που αντιλαμβανόμαστε ως σημαντικό σε μια συγκυρία όπου ο λόγος γύρω από την έμφυλη σχέση αποκτά όλο και μεγαλύτερο έδαφος, είναι να καταφέρουμε να βάλουμε τους δικούς μας όρους στη διεξαγωγή αυτής της συζήτησης. Αναγνωρίζοντας τα όρια της νομικής διεκδίκησης, δίνουμε τον αγώνα μας μέσα σε όλα τα πεδία που αφορούν την καθημερινότητά μας: στους χώρους εργασίας, στο σχολείο και το πανεπιστήμιο, στο σπίτι, στον δρόμο και τις σχέσεις μας. Άλλωστε, δεν είναι πάντοτε μοναδικός αυτοσκοπός μας η παραίτηση ή απομάκρυνση του κάθε καθηγητή, συμφοιτητή ή συναδέλφου που έχει ασκήσει μία παραβιαστική συμπεριφορά, αλλά σκοπός μας είναι

σίγουρα το κίνημα να έχει τη συλλογική δύναμη και τα περιεχόμενα, ώστε να μπορεί να συζητά, να αποφασίζει και να πράττει ό,τι αρμόζει στην εκάστοτε περίπτωση. Επιδιώκουμε την ανάδειξη των ποικίλων μορφών που μπορεί να έχει η εξουσία και η βία στην ολότητά της, ώστε να μπορούμε να μιλάμε γι' αυτήν ως αυτονόητη και χωρίς αστερίσκους. Να σταθούμε δίπλα σε όσες νιώθουν μόνες και σε δύσκολη θέση για να μπορέσουμε μαζί να συγκρουστούμε με τους όρους υποτίμησής μας.

Αντιλαμβανόμαστε το ζήτημα της έμφυλης καταπίεσης εντός και εκτός του χώρου του πανεπιστημίου ως εξίσου σημαντικό με τα υπόλοιπα ζητήματα που αφορούν την εκπαιδευτική αναδιάρθρωση. Γι' αυτό και οι κινήσεις που ανοίγουν έμφυλα ζητήματα εντός του φοιτητικού κινήματος σήμερα⁴ (αλλά και όχι μόνο) αποτελούν για εμάς έναν ακόμα από τους πολλούς τρόπους που διαθέτουμε, για να συναντηθούμε όλες μαζί και να διεκδικήσουμε την ύπαρξή μας με αυτόνομους και αντιθεσμικούς τρόπους. Αποτελεί έναν τρόπο να συλλογικοποιήσουμε τις αρνήσεις και τις διεκδικήσεις μας απέναντι στην έμφυλη καταπίεση μέσα και έξω από το ΑΠΘ. Αποτελεί μια κίνηση που κατευθύνεται προς τη διαμόρφωση των ζώων μας με τους όρους που εμείς θέτουμε: κόντρα στις κυρίαρχες επιταγές που αγκαλιάζουν τους έμφυλους ρόλους, απέναντι σε συμπεριφορές που θέλουν να υποτιμήσουν τα σώματα και τα μυαλά μας στηριγμένες πάνω στα σάπια θεμέλια των έμφυλων διαχωρισμών. «Ένα θεμελιώδες στοιχείο των αρσενικών αξιών τις οποίες αρνούμαστε, είναι ο σχιζοφρενικός διαχωρισμός ανάμεσα σε κεφάλι και σώμα, ανάμεσα στη σκέψη και βίωμα, ανάμεσα σε ευφυΐα και δράση, ανάμεσα στη σφαίρα του λογικού και τη σφαίρα του συναισθήματος»⁵. Να αποδομήσουμε τη σοβαροφάνεια της πολιτικής φέρνοντας στο φως τα καθημερινά μας προβλήματα αλλά και τις επιθυμίες μας, να συλλογικοποιήσουμε το απρόβλεπτο!

4 Κάποιες και κάποιοι από εμάς παρακολουθήσαμε και συμμετείχαμε στην πρόσφατη κατάληψη του Ολύμπιου με πρωτοβουλία του φοιτητικού συλλόγου του τμήματος κινηματογράφου (και με τη στήριξη του Συντονιστικού Καλών Τεχνών και άλλων φοιτητικών συλλόγων), όπου και διοργανώθηκε εκδήλωση-συζήτηση με θέμα την έμφυλη βία και τις παραβιαστικές συμπεριφορές από το συντονιστικό κατάληψης του τμήματος κινηματογράφου, με τη συμμετοχή και του ελευθεριακού σχήματος φοιτητριών ΔΙ.ΠΑ.Ε (πρώην ΤΕΙ). Το κεντρικό πανό που κρεμάστηκε από τα μπαλκόνια του Ολύμπιου έγραφε τα εξής: «Έξω από τις ζωές μας και από τις σχολές - μπάτσοι, αφεντικά και παραβιαστές/ Φεστιβάλ με βιτρίνα τον ανθρωπισμό, πλουτίζει με εκμετάλλευση και εθελοντισμό».

5 Απόσπασμα από το Φεμινιστικό Περιοδικό «Πάνω-κάτω» που εκδιδόταν στο Μιλάνο, 1974.

Γιατί είναι ωραία εκείνα τα πρωινά

Μες στην άδεια πόλη

Που γνωρίζεις με τόσο κόσμο αλλά παίζετε τους αγνώστους

Που κάποιοι κάνουν ότι πίνουν καφέ, άλλες κάνουν ότι κοιτάνε τα αξιοθέατα, μερικά αγοράζουν φρέσκο κρουασάν και άλλοι χαζεύουν

Επαγγελματίες ηθοποιοί για μερικά λεπτά χάριν ενός συλλογικού σχεδίου

Και εσύ να μην ξέρεις αν περνάνε λεπτά, ώρες ή δευτερόλεπτα

Μέχρι τη στιγμή που ανοίγει η πόρτα

Και όλες τρέχουμε μέσα

Και αρχίζουμε να εξερευνούμε

Να παίζουμε με τα φώτα και να ανοίγουμε τις κλειδωμένες πόρτες

Και εκεί το κτίριο αρχίζει να παίρνει ζωή

Οι κόκκινες καρέκλες να τρίζουν, συζητήσεις να κυλάνε στους διαδρόμους και η νύστα να μετατρέπεται σε χαρά

Γιατί είναι ωραία εκείνα τα πρωινά

Που μπαίνεις σε ένα χώρο για πρώτη φορά χωρίς να πρέπει να πληρώσεις χρήματα ή να δείξεις κάποιο χαζό πάσο που έχει λήξει καιρό

Που εργαζόμενες δεν πρέπει να έρθουν για δουλειά

Που αρχίζεις και βαδίζεις πέρα από εκεί που κάποτε σου επιτρέψανε

Που σταματάς για μια στιγμή να είσαι πελάτης, φοιτήτρια ή εργαζόμενος

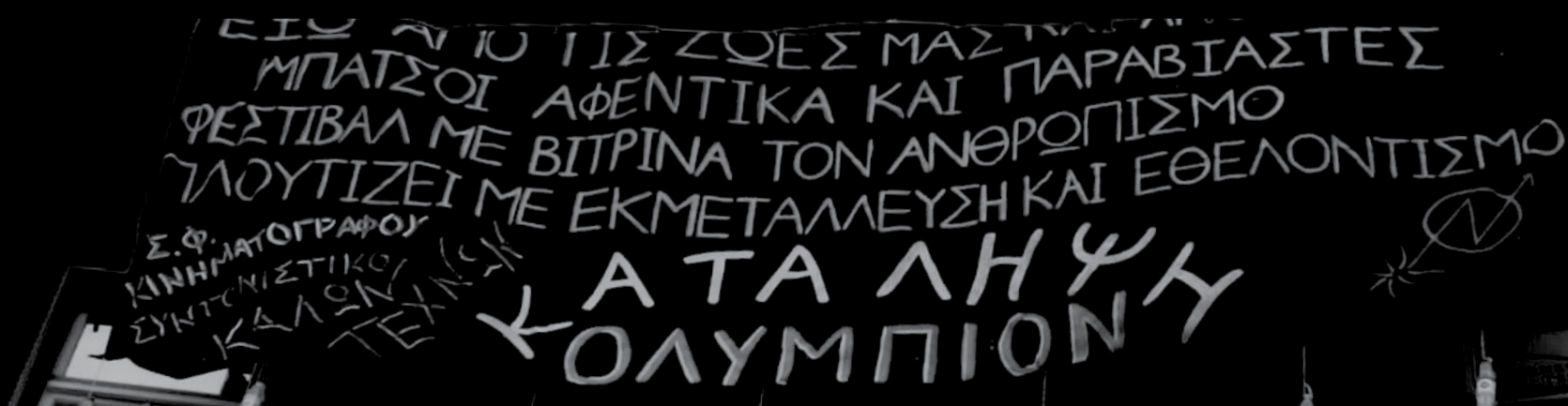
Και κερδίζεις έστω μία στάλα από τον χρόνο και τον χώρο που μας έχουν κλέψει

Απαγάγοντας για μια μέρα το στολίδι του θεάματος και του πολιτισμικού εμπορεύματος

Για να πράξεις και να μιλήσεις εναντίον τους

Είναι ωραία εκείνη η στιγμή όπου εξαπολύεται

μια επίθεση εναντίον της τάξης του κόσμου

Τηλεκπαιδεύοντας τη Ρίτα

ή αλλιώς: ο δρόμος προς την ισότιμη δημοκρατική συμμετοχή περνάει μέσα από την εντατικοποίηση και το σπάσιμο των αγώνων

Πρωί, σηκώθηκε έβαλε καφέ δεν έβγαλε τις πιτζάμες της. Πλακώθηκε για λίγη ώρα με τον μικρό της αδελφό για το λάπτοπ, έχει μάθημα σε 10 λεπτά... αισθάνεται λίγο αδιάθετη σήμερα. της έχουν λείψει και οι φίλες της...εντάξει μωρέ υπάρχει και το φείσμπουκ... εξάλλου ποιός θα το πάρει χαμπάρι μόλις ξεκινήσει το μάθημα; σκέφτηκε. Αισθάνθηκε ακόμα πιο μόνη...ήρθε η ώρα...ουδέν κρυπτόν υπό το έντερ σκέφτηκε και πάτησε ον λαίν.

Η τηλεκπαίδευση και για κάποιες από εμάς η τηλεργασία, έχει ταυτιστεί με τις ζωές μας τους τελευταίους μήνες. Η μεταφορά των μαθημάτων ή της εργασίας μας στον ψηφιακό κόσμο παρουσιάστηκαν ως μοναδική λύση απέναντι στις ανάγκες της κοινωνικής αποστασιοποίησης. Μπροστά στον φόβο μίας νέας επικίνδυνης ασθένειας και στην «ασφάλεια» που δημιούργησε η παραμονή στο σπίτι (ενώ το έξω είχε μετατραπεί σε έναν κόσμο κινδύνου και απαγορεύσεων), αρχικά δεν αντιληφθήκαμε τη μεταφορά των μαθημάτων μας ή της εργασίας μας στην ψηφιακή σφαίρα ως κάτι εντελώς αρνητικό. Βέβαια, σύντομα καταλάβαμε ότι δεν είχαμε όλες τη δυνατότητα να ανταπεξέλθουμε σε αυτήν τη νέα κατάσταση, κάποιοι δεν είχαν αρκετά γρήγορη σύνδεση με αποτέλεσμα να μην μπορούν καν να συνδεθούν, ενώ άλλες που ζούσαν αναγκαστικά με τους γονείς τους ή με πολλά άτομα, αντιμετώπιζαν διαρκώς φωνές ή νεύρα την ώρα των μαθημάτων ή της δου-

λειάς. Επιπλέον, σε αρκετά σπίτια δεν υπάρχουν ξεχωριστοί υπολογιστές για το κάθε άτομο, με αποτέλεσμα αν η μητέρα τηλεργάζεται, το εκάστοτε παιδί να μην μπορεί να συμμετέχει στην τηλεκπαίδευση. Με δυο λόγια η τηλεκπαίδευση δεν είναι για όλες και όλους η ίδια, και σίγουρα δεν προσφέρει κάποιου είδους «ισότιμη πρόσβαση», όπως επίσης και το σπίτι δεν είναι για όλες ένας τόπος ανέσεων και χαλάρωσης. Οι διαχωρισμοί και οι ανισότητες που διέπουν αυτήν την κοινωνία, δεν εξανεμίζονται όταν αυτή μεταφέρεται στην ψηφιακή σφαίρα, ούτε όταν η ζωή περιορίζεται στο σπίτι.

Παρά τα προβλήματα όμως, όταν συνεχίσαμε να δουλεύουμε ή να παρακολουθούμε μαθήματα ψηφιακά, ανακαλύψαμε ότι ταυτόχρονα με την εργασία (έμμισθη ή άμισθη) μπορούσαμε να ασχοληθούμε με άλλα πράγματα όπως το να μιλήσουμε με καμιά φίλη σε κάποιο ομαδικό τσατ, να μαγειρέψουμε με τους συγκατοίκους μας και να φάμε (από κοντά) ή ακόμα και να ρίξουμε καμιά ματιά σε κανένα βιβλίο ή κόμικ εκτός της διδακτέας ύλης ή και να κάνουμε κανένα καθάρισμα (που όλες τις άλλες χιλιάδες φορές βαριόμασταν). Με δυο λόγια, μπορούσαμε να κάνουμε μάθημα ή να δουλεύουμε και να μην πάρουμε απουσία ή να χάσουμε τον μισθό μιας μέρας, ενώ ταυτόχρονα δεν κάναμε ακριβώς μάθημα ή εργαζόμασταν, και παράλληλα μπορούσαμε να δίνουμε που και που καμιά ψαγμένη απάντηση ή απορία στον διδάσκοντα

ή στον πελάτη μέσα από τις μηχανές αναζήτησης. Ή μπορεί να τύχαινε όταν εργαζόμασταν να «έπεφτε η σύνδεση» όλη την ώρα και έτσι να καταλήγαμε να παίζουμε κανένα γκέιμ ή ακόμα και να κάνουμε γυμναστική. Από τη μία δηλαδή, μπορεί να μην γουστάρουμε με τίποτα την κλεισούρα μέσα στο σπίτι και το απρόσωπο μάθημα ή τη μοναχική εξυπηρέτηση πελατών, αλλά ενίοτε βρίσκαμε τρόπους να τα διαχειριζόμαστε έξυπνα για εμάς, έτσι ώστε να γλιτώνουμε χρόνο, μέχρι να περάσει η ώρα και να βγούμε έξω για να δούμε κανέναν άνθρωπο. Πέρασε ο καιρός όμως, τελείωσε η πρώτη καραντίνα και εμείς ήμασταν ακόμα ονλάιν. Όσοι και όσες φοιτούμε ακόμα στο πανεπιστήμιο δώσαμε εξετάσεις, αντιγράψαμε με μεγαλύτερη ευκολία και κάποιοι από εμάς περάσαμε περισσότερα μαθήματα από ότι συνήθως, ενώ ταυτόχρονα, σκεφτόμασταν μόνο τις γεμάτες πλατείες και το καλοκαιράκι. Κάποιες άλλες από εμάς βέβαια, συνεχίσαμε να δουλεύουμε μέσα στον καύσωνα του σπιτιού, δίχως λεφτά για ανεμιστήρα της προκοπής ή για aircondition και με υπολογιστές που όλο κολλάνε, αναμένοντας τις λίγες μέρες άδεια που δικαιούμασταν κάπου στα μέσα του Αυγούστου.

Αφού πέρασε και το καλοκαίρι, για κάποιους πιο ξέγνοιαστα ενώ για άλλες δυσκολότερα, καταλάβαμε ότι η νέα τηλεδιάσταση των ζωών μας ήρθε για να μείνει. Βλέπαμε παράλληλα, ότι η μόνη αντιμετώπιση της πανδημίας από την πλευρά του κράτους γινόταν μόνο μέσω απαγορεύσεων και αστυνόμευσης, η οποία σταματούσε μόνο για χάρη της οικονομίας (βλ. βαριά βιομηχανία της χώρας = τουρισμός). Διαπιστώναμε ότι το μόνο που ένοιαζε το κράτος είναι να τιθασει τις όποιες

oh rita! με την τηλεκπαίδευση θα δεις άσπρη μέρα!

συλλογικές μας αντιδράσεις μέσω νέων πειθαρχικών ρυθμίσεων (βλ. νόμος για διαδηλώσεις) και να περιορίζει την κοινωνικότητά μας αντί για την παραγωγικότητα καθώς οι περισσότεροι μαζικοί χώροι εργασίας λειτουργούσαν κανονικά. Όσο λοιπόν, συνεχίζαμε να ακούμε από μακρινούς και από κοντινούς για θανάτους συγγενών/φίλων και για τις συνέπειες της ασθένειας στις ζωές τους, ταυτόχρονα αρχίζαμε να νιώθουμε στο πετσί μας τη μείωση των μισθών και τις ολοένα και πιο έντονες απαιτήσεις των ιδιοκτητών για μελλοντική αύξηση ενοικίου.

Και εμείς στις οθόνες μας. Να δουλεύουμε πλέον και εκτός ωραρίου και να ακούμε βαρετές και απρόσωπες τηλε-διασκέψεις. Να γίνεται φανερό σιγά σιγά ότι πίσω από την οθόνη είμαστε η καθεμία μόνη. Χωρίς να μπορούμε να επικοινωνήσουμε με όσους ήταν πριν στην αίθουσα ή στο γραφείο. Χωρίς να μπορούμε να κοιταχτούμε και να αλλάξουμε μία κουβέντα κατά τη διάρκεια της δουλειάς ή σε κανένα διάλειμμα. Η τηλεκπαίδευση και η τηλεργασία λοιπόν, μας έχουν οδηγήσει σε μία αποστειρωμένη και υποτιμημένη συνθήκη, η οποία δεν προϋποθέτει πραγματική επαφή και εμπλοκή με τις συμφοιτήτριές μας ή με τους συναδέλφους μας και που τείνει να μας αποκόβει από την κοινωνική και πολιτική ζωή στο πανεπιστήμιο ή στον χώρο εργασίας μας.

Και έτσι σιγά σιγά αρχίσαμε να βλέπουμε τα ωράρια της δουλειάς ή των μαθημάτων να ξεχειλώνονται, όπως και τα tasks και τα projects, «αφού έτσι κι αλλιώς σπίτι πρέπει να είμαστε όλη τη μέρα». Πλέον μπορούμε να είμαστε διαθέσιμες σε οποιαδήποτε στιγμή και σε οποιαδήποτε απαίτηση του αφεντικού ή της καθηγήτριας. Πλέον δεν ξέρουμε αν το σπίτι είναι χώρος εργασίας ή χώρος χαλάρωσης, καθώς κάθε στιγμή μπορεί να ξεπεταχτεί και κάτι που ξεχάσαμε να κάνουμε. Οπότε και ο χρόνος εργασίας αρχίζει να ρευστοποιείται, δεν μπορούμε απόλυτα να ξέρουμε πότε δουλεύουμε, πότε σπουδάζουμε και πότε ζούμε. Μέσα σε αυτό το σύμπαν άρχισε να μην υπάρχει χώρος για μία καθυστέρηση «λόγω της κίνησης», για ένα μάθημα που χάθηκε λόγω κακοκαιρίας, για μία συνέλευση εργαζόμενων ή φοιτητριών, πόσο μάλλον για μία απεργία ή για μία κα-

τάληψη. Η τηλεκπαίδευση και η τηλεργασία λοιπόν, ήρθαν για να μείνουν, τουλάχιστον ως εργαλείο σπασίματος του αγώνα και εντατικοποίησης της εργασίας μας εντός και εκτός πανεπιστημίου.

Έτσι, όταν γίνεται λόγος από φιλελεύθερα μέσα και φορείς περί των τεχνολογικών καινοτομιών που μας βοήθησαν εν μέσω πανδημίας και έχουν χαμηλό κόστος, θυμόμαστε ότι αυτά τα μέσα κυρίως βοήθησαν και είχαν χαμηλό κόστος για τα αφεντικά και μόνο, καθώς εμείς επωμιστήκαμε το να πληρώνουμε πολύ περισσότερο το ρεύμα στο σπίτι, να ταλαιπωρούμε τους ήδη ταλαιπωρημένους υπολογιστές μας, να πρέπει να αγοράζουμε ακουστικά και κάμερες, ζώντας στο όριο της κατάθλιψης μέσα στην τηλε-απομόνωση. Η τηλεκπαίδευση δηλαδή, ήρθε και ως κομμάτι της αναδιάρθρωσης, να μας υπενθυμίσει ότι δύναται σύντομα να αναγκαστούμε να επωμιστούμε εμείς το κόστος φοίτησής μας και ότι στο μέλλον ίσως καλεστούμε να αγοράζουμε από απόσταση ένα ιντερνετικό πακέτακι μαθημάτων άμα θέλουμε να συνεχίσουμε τις σπουδές μας.

Όταν ακούμε προέδρους και υπουργούς να μας λένε για την «ισότιμη πρόσβαση» και για τις «αληθινά δημοκρατικές διαδικασίες» που προσφέρονται μέσω των τηλε-διασκέψεων ή ακόμα και των τηλε-συνελεύσεων, as έχουμε στον νου μας ότι πίσω από τις λέξεις «δημοκρατία», «πλειοψηφία», «ισότητα» και «ελευθερία», δεν κρύβεται τίποτα άλλο από την έννοια του διαχωρισμένου ανθρώπου-πολίτη, του ατομικού του συμφέροντος, και της συλλογικής βούλησης ως το άθροισμα αυτών των ατομικών συμφερόντων. Χαρακτηριστικά, δηλαδή, που όχι μόνο είναι αρκετά μακριά από τις κατευθύνσεις που θέλουμε να δίνουμε εμείς στις διαδικασίες μας (κοινότητα έναντι της εξατομίκευσης, συλλογικός νους αντί για μάχη πλειοψηφίας-μειοψηφίας κλπ), αλλά και που τόσα χρόνια αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της ίδιας της καπιταλιστικής σχέσης (ελευθερία εμπορευμάτων, ισότητα πωλητή-αγοραστή κλπ). Οι διαδικτυακές διαδικασίες όπου θα «ακούγονται οι φωνές όλων», είναι η προσπάθεια να κινητοποιηθούν όλα αυτά τα αντιδραστικά κομμάτια που για χρόνια εντός των πανεπιστημίων

ων ταυτίζουν τα συμφέροντά τους με αυτά των αφεντικών. Δεν αρνούμαστε ότι τα ψηφιακά μέσα μπορούν να βοηθήσουν τον αγώνα ή να φέρουν σε επικοινωνία διαφορετικά υποκείμενα που θέλουν να αγωνιστούν για τη ζωή τους αλλά είναι αποκλεισμένα για πρακτικούς λόγους (πχ λόγω ασθένειας, λόγω διαμονής με γονείς, λόγω μη κοινού εργασιακού χώρου). Μάλιστα σε αυτή τη συγκυρία απαγορεύσεων μετακίνησης, αυτό συχνά είναι και απαραίτητο για την επικοινωνία και τη συνέχιση του αγώνα. Αυτό που αρνούμαστε είναι ότι η «ισότιμη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων μέσω zoom» μπορεί να αντικαταστήσει τις συλλογικές διαδικασίες που γεννούν αντιστάσεις. Γιατί το σημαντικό σε αυτές τις διαδικασίες δεν είναι αν είναι δημοκρατικές ή όχι, αλλά αν αλλάζουν πραγματικά τη ζωή μας. Και δυστυχώς αυτή η αλλαγή δεν μπορεί να συμβεί μόνο εξ αποστάσεως. Δεν έχει σημασία δηλαδή, πώς οργανώνουμε κάτι, αλλά το τι είναι αυτό που οργανώνουμε. Εν ολίγοις, κύριοι δεν θέλουμε άλλη δημοκρατία, χορτάσαμε πια.

Παρόλα αυτά δεν υπάρχουν μόνο τα σχέδια των αφεντικών, αλλά και η δική μας κίνηση. Υπάρχουν αρνήσεις και διεκδικήσεις που ξεπήδησαν από τις πρώτες μέρες της τηλεκπαίδευσης και της τηλεργασίας, μέχρι και άλλες που προσπαθούν να εκφραστούν ακόμα και σήμερα. Από την κάλυψη των εξόδων του σπιτιού (ρεύμα, νερό κλπ), μέχρι την απαίτηση για την παροχή εξοπλισμού (υπολογιστή-ακουστικών-κάμερας), από τα κόλπα για να τεμπελιάζουμε εν ώρα μαθήματος ή δουλειάς μέχρι το αίτημα για επιστροφή στο γραφείο ή στην αίθουσα διδασκαλίας, βλέπουμε ότι όσο καλά σχέδια και να κάνουν τα αφεντικά, η επιτυχία τους πάντα θα εξαρτάται από τη δική μας δραστηριότητα.

Μπουχτίσαμε πλέον να αναγκαζόμαστε να πουλάμε τον χρόνο μας για να ζήσουμε ή να δίνουμε τον χρόνο μας τζάμπα με την υπόσχεση κάποιας μελλοντικής ζωής. Ούτε τηλεκπαίδευση, ούτε αστυνομία, πάμε για καταλήψεις και άγρια απεργία!

Μια από τις πολλές νέες δραστηριότητες στο επανοικειοποιημένο ΑΠΘ, τα rollers στην πλ. Χημείου

Αν δεν μπορώ να χορέψω, δεν είναι η επανάστασή μου

Υπάρχει μία καταπληκτική σκηνή στο βιβλίο «Ταξίδι στο παρελθόν» του Abel Paz, που έχει ως εξής: ο (16χρονος τότε) συγγραφέας πηγαίνει στα γραφεία της Ελευθεριακής Νεολαίας κατά τη διάρκεια της Ισπανικής Επανάστασης κι εκεί άφωνος βλέπει ένα ζευγάρι συντρόφων του να φιλιούνται. Εξοργισμένος που «μπερδεύουν τον αγώνα με τον έρωτα», βάζει τις φωνές κι αποχωρεί, μέχρι που συναντά έναν άλλο σύντροφο, ο οποίος του εξηγεί: «Για άκου μια στιγμή: δεν καταστρέφουμε τις εκκλησίες ούτε προσπαθούμε να ξεριζώσουμε τον καθολικισμό από τα μυαλά των ανθρώπων για να μετατρέψουμε την αναρχία σε θρησκεία και τα αθήναια σε εκκλησίες. Ο αναρχισμός είναι η ποίηση της ζωής και ο έρωτας είναι η πιο υψηλή της έκφραση. Τι πιο φυσικό από το να αγαπιούνται, να φιλιούνται και να κάνουν έρωτα ο Ερνέστο και η Πιλάρ; Εσύ δεν είσαι ερωτευμένος;»

100-παρα-κάτι χρόνια μετά, θα μπορούσε να διαδραματιστεί (τηρουμένων των αναλογιών) μία παρόμοια σκηνή; Επιβιώνουν ακόμα αυτές οι αντιλήψεις που θέλουν τον αγώνα αποκομμένο από τον έρωτα, τη χαρά, τη συλλογική και ανατρεπτική έννοια της απόλαυσης; Υφίσταται ακόμα η διάκριση μεταξύ των «σοβαρών» πολιτικών διαδικασιών, όπως μία συνέλευση ή ένα συντονιστικό, και των «ασόβαρων» ή «απολίτικων» που περιλαμβάνουν ολόημερα πικνίκ, παιχνίδια, καφενεία, bazaar ή οτιδήποτε άλλο διοργανώνεται στα πλαίσια της επανοικειοποίησης του campus του ΑΠΘ, εν μέσω φοιτητικού κινήματος;

Για να απαντήσουμε σ' αυτά τα ερωτήματα, θα πρέπει πρώτα να εξηγήσουμε τι εννοεί ο καθένας και η καθεμιά μας όταν μιλάει για το «πολιτικό» και το «κοινωνικό» ή/και «προσωπικό». Εδώ και πολλά-πολλά

χρόνια, λοιπόν, με τη λέξη «πολιτική» κάποιοι εννοούν καθαρά και ξάστερα *θέσεις και σχέσεις εξουσίας*. Κεντρικές εξουσίες πρώτα απ' όλα (πχ εκλογές και κοινοβούλια), αλλά και εξουσίες χαμηλότερων επιπέδων (βλέπε φοιτητικές εκλογές, για παράδειγμα, συσχετισμούς μέσα στα Δ.Σ. κλπ). Αν κανείς νομίζει ότι με τα παραπάνω φωτογραφίζουμε την αριστερά σε όλες της τις παραλλαγές, σωστά νομίζει. Παρ' όλα αυτά, ένας παρόμοιος τρόπος σκέψης και δράσης μπορεί να χαρακτηρίζει και άλλες πολιτικές δυνάμεις, χωρίς αυτές να χαρακτηρίζονται ντε και καλά από τις γνώριμες μεσολαβήσεις του κόμματος, των εκλογών, της αντιπροσώπευσης κλπ. Μοιράζονται, όμως, μια κοινή αντίληψη όσον αφορά τη διάκριση και νοηματοδότηση του «πολιτικού» και «κοινωνικού», καθώς και το αδιαμφισβήτητο αβαντάρισμα του πρώτου σε βάρος του δεύτερου. Πιο συγκεκριμένα, αυτό που κυριαρχεί είναι ένας προσανατολισμός προς μία καθεστωτική αντίληψη περί εξουσίας, με αποτέλεσμα οποιαδήποτε πολιτική πράξη δεν συγκλίνει άμεσα ή έμμεσα, αργά ή γρήγορα, με μία «καταγραφή δυνάμεων», με μία σύγκρουση σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο, με μία αναβάθμιση του αγώνα που θα αποτυπωθεί, όχι σε ποιότητες, αλλά σε ποσότητες, να θεωρείται «ασόβαρη» και «απολίτικη». Για να το πούμε με πιο απλά λόγια: αν ένα κίνημα κατέβασε την 1^η εβδομάδα 1000 άτομα στον δρόμο και τη 2^η εβδομάδα 3000, τότε το μοναδικό πράγμα που πρέπει να το απασχολεί είναι αν την 3^η εβδομάδα θα καταφέρει να ξεπεράσει το όριο της προηγούμενης –οτιδήποτε άλλο θα θεωρηθεί αποτυχία, αφού ως διεύρυνση του κινήματος δεν ορίζεται το βάθος και η επέκταση των περιεχομένων και των ιδεών που κουβαλάει, αλλά η εκθετική,

γραμμική αύξηση των ανθρώπων που το αποτελούνε. Παρομοίως, αν καταφέραμε να εισβάλουμε με τόσο εκκωφαντικό τρόπο στην κεντρική πολιτική σκηνή δύο φορές μέσα σ' ένα μήνα λόγω δύο θεαματικών εκκενώσεων, τότε ο μόνος δρόμος που απομένει, είναι να ψάξουμε για μία ακτιβιστική δράση που θα προκαλέσει ακόμα περισσότερο ντόρο, λες και χρειαζόμαστε τους παραμορφωτικούς καθρέφτες του θεάματος για ν' αναγνωρίζουμε τη δύναμή μας κάθε φορά.

Με βάση τα παραπάνω, μπορούμε να πούμε ότι τελικά το κίνημα γίνεται αντιληπτό από κάποιους ως ένας προπομπός (της επανάστασης;), ως ένας «πολιορκητικός κριός» που χρησιμοποιείται εργαλειακά μόνο και μόνο για να τα βάλει με μια κυβέρνηση, να την αναγκάσει να οπισθοχωρήσει όσον αφορά κάποιο αίτημα, να «αναγνωριστεί» από αυτήν ως ένας ισότιμος συνομιλητής ή «άξιος» αντίπαλος κλπ. Αντίστοιχα, τα οποιαδήποτε «κοινωνικά» χαρακτηριστικά ενός αγώνα (πχ η ιδιαίτερη σύνθεσή του που μπορεί να συμπεριλαμβάνει ευρύτερα κοινωνικά κομμάτια πέρα από τις «συνήθεις» κατηγορίες των εργατών ή των φοιτητών, η επέκτασή του σε ανεξερεύνητα ανταγωνιστικά πεδία, οι καινοτόμες μορφές παρέμβασης που μπορεί να εισάγει κλπ) συνήθως μεταφράζονται ως «απολίτικα» που πρέπει να πολιτικοποιηθούν σε δεύτερο χρόνο, εννοώντας κυρίως τη στρατολόγηση μελών για το εκάστοτε κόμμα ή γκρούπα. Με τον ίδιο τρόπο, η πρακτική της κατάληψης (για να έρθουμε και στα δικά μας) χρησιμοποιείται ως απλά ένα μέσο αγώνα που οφείλει να προωθήσει την επανάσταση και να λειτουργήσει πιστικά προς την εξουσία, παρά ως ένας τρόπος για την εκ θεμελίων αναδιάρθρωση αυτής της κοινωνίας.

Απέναντι σε όλα αυτά, στέκεται ένα διαφορετικό είδος «πολιτικής», αποστασιοποιημένο απ' το περιβόητο

«κεντρικό ζήτημα» κάθε συνεπούς κόμματος ή οργάνωσης, δηλαδή απ' την κατάληψη της εξουσίας. Ήδη από εκείνα τα ταραχώδη χρόνια των 60's και των 70's, αυτή η στενά εννοούμενη έννοια της πολιτικής στραπατσαρίστηκε μια και καλή απ' όλες αυτές που δεν μπορούσαν να βολεψτούν με μία ιώβεια υπομονή για την έλευση της μελλοντικής επανάστασης που θα δικαιώσει τους κόπους ενός μίζερου παρόντος. Κάποιοι απλά αναρωτήθηκαν «και μέχρι την επανάσταση, τι;» και αφαίρεσαν απ' τις παραδοσιακές οργανώσεις της αριστεράς το μονοπώλιο του ορισμού για το τι είναι πολιτικό και τι όχι. Επαναπροσδιόρισαν αυτόν τον όρο και ονόμασαν, τελικά, έτσι, την ανίχνευση, την ανάδειξη και την ανταγωνιστική οργάνωση πάνω σε οποιαδήποτε αντίθεση παράγεται στα πλαίσια του καπιταλιστικού τρόπου οργάνωσης της κοινωνίας-εφόσον ο ένας πόλος αυτής της αντίθεσης είχε σχέση με το κράτος, το κεφάλαιο, την πατριαρχία, την εκμετάλλευση και την καταστροφή της φύσης, το εμπόρευμα, το θέαμα, την κατάσταση των κοινωνικών μειονοτήτων, την καταπίεση των σεξουαλικοτήτων κ.ά. Μετατοπίζοντας, παράλληλα, την έννοια της πολιτικής από ένα άφταστο, υψηλό και μακρινό (χωρικά και χρονικά) επίπεδο, και γειώνοντάς την σ' αυτό που ονομάζουμε *καθημερινή ζωή*. Παρατώντας τη μιζέρια και τη σοβαροφάνεια μιας προτεσταντικής αντίληψης των αγώνων, και ανακαλύπτοντάς τους εκ νέου σαν εγχειρήματα χαράς: *την επανάσταση σαν ένα απελευθερωτικό, χαρούμενο πανηγύρι που έλεγε κι ένας παλιός αναρχικός.*

Όπως μπορεί να καταλάβει κανείς, εδώ πλέον μιλάμε για δύο ριζικά διαφορετικές εννοιολογήσεις της ίδιας της επανάστασης. Για κάποιους, αυτή η λέξη συρρικνώνεται στη στιγμή που κάποιος ιεραρχικά (ή και όχι απαραίτητα) οργανωμένος στρατός κάνει έφοδο και «παίρνει» τα χειμερινά ανάκτορα (η λεγόμενη και «μεγάλη νύχτα»). Από την άλλη, μπορούμε να δούμε την επανάσταση και ως έναν *μη-αναστρέψιμο μετασχηματισμό* στον τρόπο ύπαρξης αυτής της κοινωνίας: ως τη διάσχιση ενός σημείου *μη-επιστροφής*. Μακριά από λογικές που θέλουν αυτό το σημείο να είναι η κατάληψη της εξουσίας ή η παγίωση των κοινωνικών συγκρούσεων στην «πολιτική» έκφρασή τους, είναι σημαντικό να συλλάβουμε την ίδια την επανάσταση ως μια διαδικασία εγγεγραμμένη μέσα στην κοινωνική έκφρασή της, δηλαδή ικανή να θέτει διαρκώς το πρόβλημα των εναλλακτικών της μέσω της αμφισβήτησης, κι ως μη φτάνει στο σημείο να εγκαθιδρύει τυπικά το πέρασμα σε μία διαφορετική κοινωνική μορφή. Μιλάμε, εν τέλει, για περιεχόμενα και οργανωτικές μορφές που καταφέρνουν να συγκλίνουν και ν' αποκλίνουν σ' έναν

διαρκή πόλεμο φθοράς με τις σχέσεις εξουσίας κι εκμετάλλευσης: ένα σύνολο μικρο-ρήξεων που καταφέρνουν αυτό που κάποτε ονομάστηκε *αποδιάρθρωση* της καπιταλιστικής σταθερότητας –σαμποτάζ και συλλογική αυτοαξιοποίηση με άλλα λόγια... Ή, φέρνοντάς το στα μέτρα του σήμερα και της συγκυρίας που περνάμε: *κατάληψη για να ζήσουμε* (συλλογικά, ανατρεπτικά, ευτυχέστερα), *κατάληψη για να εμποδίσουμε* (εκπαιδευτικές διαδικασίες, νομοσχέδια, παραγωγικές δραστηριότητες κλπ).

Άμεση συνέπεια όλων των παραπάνω είναι ότι καλούμαστε να επαναπροσδιορίσουμε τον τρόπο αποτίμησης ενός αγώνα, να απεγκλωβιστούμε από τους συνήθεις όρους της «νίκης» και της «ήττας». Προφανώς, ακόμα και σ' ένα συμβολικό (πόσο μάλλον σε πρακτικό) επίπεδο, το μπλοκάρισμα ενός νόμου, η ικανοποίηση ενός αιτήματος έχουν ανεκτίμητη αξία, αλλά πολλές φορές οι ποιότητες που παράγει ένας αγώνας τη στιγμή που συμβαίνει μπορούν να υπερκεράσουν οποιαδήποτε μελλοντική κατάληξη του –θετική ή αρνητική. Να το πούμε κι αλλιώς; Αν σ' ένα μήνα από τώρα, η ημερία βασιλεύει στο ΑΠΘ, ας βάλουν τα κλάματα μονάχα όσοι μεταφράζουν τους αγώνες σε εξαγγελίες αρχών, προγραμμάτων και σχεδίων δράσης, και την αποτελεσματικότητά τους (των αγώνων) στην επιβεβαίωση ή την αποτυχία όλων των παραπάνω. Οι υπόλοιποι μπορούμε να θυμηθούμε τις διαγώνιες συνδέσεις του φοιτητικού (και μαθητικού) κινήματος του 2006-2007 με την εξέγερση του Δεκέμβρη του '08 και τους αγώνες ενάντια στη λιτότητα του '10-'12, την περιοδικότητα των πρωτοβουλιών, συνελεύσεων και καταλήψεων που «έρχονταν και φεύγανε» συνεχώς εκείνο τον καιρό, τα χίλια δυο γνώριμα πρόσωπα που ωριμάζαν όμορφα όπως οι αγώνες μέσα στα χρόνια και τα άλλα τόσα άγνωστα εκείνους τους 10.000 που εμφανίστηκαν από το πουθενά για να υπερασπιστούν *τη δικιά τους Villa*. Αν μας πείθουν για κάτι όλα αυτά, δεν είναι για την προσμονή μας για ένα «τέλος» που θα σηματοδοτήσει τη νικηφόρα πορεία μας, αλλά για τις ζωές μας ως εμμενείς διαδικασίες που αρθρώνονται διαρκώς και μακροπρόθεσμα, πλούσιες σε λάθη μεταβολισμού και αποτελούμενες από μια αλυσίδα σημειακών ρήξεων, μετατοπισμένων στον χρόνο και τον χώρο. Αν δοκιμάσουμε να σκεφτούμε μ' αυτούς τους όρους,

τότε τα κινήματα του παρελθόντος δεν θα αποτελούν πια «ήττες», «χαμένες ευκαιρίες» ή «γενικές πρόβες», αλλά στιγμές ανάδυσης αυτού του καρστικού ποταμού που συνιστά η κοινωνική δημιουργικότητα.

Όσο για το κινηματικό παρόν; Όσοι και όσες τους τελευταίους μήνες, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, γευτήκανε αυτήν την εμπειρία του ανοικτού, γνωρίζουν πολύ καλά ότι δεν μπορούν πλέον να επιστρέψουν στα φέρετρα της καθημερινής ρουτίνας. *Μεσολάβησε κίνημα...*

Φωτογραφία από την διαδήλωση στις 11/3/21, την ημέρα της 2^{ης} εκκένωσης της πρυτανείας: στο βάθος οι συγκρούσεις που ακολούθησαν όταν η πορεία συνάντησε φραγμό της αστυνομίας στην Καμάρα.

«Σίγουρα κάποιος μπορεί να ισχυριστεί ότι υπάρχει κάποια απόλαυση πηγαίνοντας στο σχολείο-πανεπιστήμιο, αλλά αυτή σίγουρα δεν είναι η εκπαίδευση. Αντίθετα, αυτό που είναι απολαυστικό, είναι ο αγώνας ενάντια σε αυτήν την εκπαίδευση. Είναι τα ταξίδια που κάνεις για να ξεφύγεις από τα μαθήματα, οι ερωτικές σχέσεις που σου αποσπούν την προσοχή, οι φλύαρες συζητήσεις στα μπαρ, οι διαδηλώσεις που του έβαλαν λουκέτο, τα λάθος βιβλία που διαβάστηκαν και τα σωστά βιβλία που διαβάστηκαν τη λάθος ώρα· όλα αυτά που κάνεις για να μη σπουδάσεις».

Τα λάθος βιβλία που διαβάστηκαν και τα σωστά βιβλία που διαβάστηκαν τη λάθος ώρα:

- Αιώνιοι καταλήψεις – Αμετανόητοι απεργοί και άλλοι προλετάριοι σύντροφοι, (2008), Φοιτητικές καταλήψεις – Απεργίες δασκάλων. Μια συνάντηση που (δεν) έγινε.
- Ακόνιτο, (2021), Μισθοί για τα μαθητά/φοιτητά των *The wages for Students Students* (Μία μπροσούρα σε μορφή ημερολογίου, 1975) και κάποιες σκέψεις γύρω από τις διάφορες μορφές αορατοποιημένης εργασίας.
- Blaumachen #01, *Na γίνουν οι καταλήψεις οδοφράγματα στον χρόνο!*
- Blaumachen #01, *Έχουμε κατάληψη, όχι δημοκρατία!*
- Bookchin, M., (2016), *Άκου μαρξιστή*, Ελεύθερος Τύπος.
- Brown, W., (1995), *States of Injury: Power and Freedom in Late Modernity*, Princeton University Press.
- Duff, K., (2018), *Feminism Against Crime Control, On Sexual Subordination and State Apologism*, *Historical Materialism* #26 (2).
- Εργαζόμενοι ΕΚΠΑ, Αυτόνομο Σχήμα Πολιτικών Μηχανικών ΑΠΘ, Αυτόνομο Σχήμα Φυσικομαθηματικού (ΦΜΣ) ΕΚΠΑ, Αυτόνομο Σχήμα Σχολής Καλλιτεχνικών Σπουδών (ΣΚΣ) ΤΕΙ Αθήνας, Αυτόνομο Σχήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών Πανεπιστημίου Πατρών, (2015), *Από την άμπωτη στην παλίρροια και πάλι πίσω: 3 συζητήσεις για τον απεργιακό αγώνα των εργαζομένων στα πανεπιστήμια και ορισμένες κριτικές σημειώσεις για την προοπτική των ταξικών αγώνων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.*
- Μιγάδα, (2019), *Ο νέος νόμος για τον βιασμό ή πιο σύντομη «ιστορική νίκη του γυναικείου κινήματος» στα χρονικά & γιατί εμείς δεν νιώθουμε νικήτριες.*
- Mason-Deeze, L., (2018), *From #MeToo to #WeStrike-What Can the #MeToo Movement Learn from Latin American Feminists?*, Verso Books.
- Πέτκας, Π., (2014), «Δικτατορία του προλεταριάτου» και «εργατικά συμβούλια»: ασύμβατες έννοιες!, Πανοπτικόν.
- Pashukanis, E., (1985), *Μαρξισμός και δίκαιο*, Οδυσσέας.
- Paz, A., (2012), *Ταξίδι στο παρελθόν: αναμνήσεις από την Ισπανική Επανάσταση 1936-1939*, Κουρσάλ.
- Συλλογικό, (2008), *Κρίση, αναδιάρθρωση και ταξική πάλη στα πανεπιστήμια*, Κόκκινο Νήμα.
- Συλλογικό, (2014), *Μια κόκκινη εβδομάδα*, εκδόσεις Ευτοπία.
- Συνέλευση Ενάντια στην Επισφάλεια, (2007), *Εργασία, κίνημα στα πανεπιστήμια, επισφάλεια.*
- Sarajevo #42, *Κατοκικά σύνδρομα (the stand up tragedy).*
- Sarajevo #65, *Η εγκληματικότητα και ο φόβος (ως πολιτικά επιχειρήματα) και η δημόσια τάξη (ως πολιτικό κατόρθωμα).*
- Sarajevo #98, *Η διαρκής (;) γοητεία του «πολιτικού».*
- Scalzone, O., (2019), *Η κόκκινη διετία 1968-1969*, Ελευθεριακή Κουλτούρα.
- Τα Παιδιά της Γαλαρίας #10, *Τι είναι αυτή η περίφημη δημοκρατία και γιατί δεν αξίζει να την υπερασπιζόμαστε.*
- Τα Παιδιά της Γαλαρίας #11, *Το μπουντρούμι και το μάτι του κεφαλαίου.*
- Tari, M., (2017), *Ένα πιάνο στα οδοφράγματα*, Ελευθεριακή Κουλτούρα.
- Τόμσον, Ε.Π., (1994), *Χρόνος, εργασιακή πειθαρχία και βιομηχανικός καπιταλισμός*, Νησίδες.
- Το Τραίνο #17, *Kick in the eye.*
- Φάμπρικα Υφανέτ, (2020), *Η τομή της αναπαραγωγής, παλιές και σύγχρονες ιστορίες για τη δυνατότητα της έκτρωσης και τις κινήσεις εναντίον της.*
- Factory #01, *Περιφράξεις-κοινά.*
- <https://autonomofysiko.wordpress.com>
- <https://nomadicuniversality.com/>

«**CARLETTO:** Η μπουρζουαζία μου έχει επιβάλει τη σχιζοφρένεια των χιλίων ρόλων στους οποίους μοιράζεται η ζωή μου: φοιτητής, υποαπασχολούμενος, και περιθωριοποιημένος. Τι γίνεται λοιπόν; Εφηύραν για λογαριασμό μου μια νέα φιγούρα, εκείνη του πολιτικοποιημένου, του «αγωνιστή», που όμως δεν λύνει ενώ αγωνίζεται τις αντιφάσεις της ζωής του, αλλά απλά τις αρνείται μέσα σε μία νέα αποξένωση. Τώρα έχω αποφασίσει να αποχωριστώ τη διαχωρισμένη συνείδηση, την οποία μου επιβάλλει αυτή η κοινωνία. Όμως προσοχή! Ακόμα και ο διαχωρισμός, η περιθωριοποίηση, μπορούν να γίνουν ένα νέο φετίχ, μία νέα ψευδής συνείδηση, ένας μύθος που πρέπει να επιτεθούμε. Δεν θέλω πλέον να είμαι ούτε η «συνολική πολιτική πρωτοπορία», ούτε ο αιώνιος περιθωριοποιημένος, αλλά ούτε και ο πάντοτε «χαρωπός ηλίθιος». Θέλω να είμαι ο εαυτός μου, με την αγάπη μου και την οργή μου, την τρυφερότητα και τη βιαιότητά μου, την απόγνωση και την πίστη μου στον αγώνα που θ' αλλάξει τη ζωή.»

Απόσπασμα από τη συνέντευξη κάποιων από τους Ινδιάνους της Μητρόπολης, που δημοσιεύτηκε στην τότε καθημερινή εφημερίδα της Lotta Continua στις 22/3/1977.

Το συγκεκριμένο κείμενο «Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΛΟΙ ΙΝΔΙΑΝΟΙ» κυκλοφόρησε στα ελληνικά από τις εκδόσεις ΑΓΡΙΟΓΑΤΑ στο έντυπο «ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ: Νομαδισμοί, ριζώματα, επιθυμίες στον χώρο και τον χρόνο της μητρόπολης» (1999) και αφιερώθηκε, πέραν των άλλων, στις συντρόφισσες και στους συντρόφους της κατάληψης Στέγης Κεραμεικού 46 και Μυλλέρου.

